

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Kitört a német- lengyel háború

**Danzig csatlakozott a német birodalomhoz
Anglia alkalmazza a lengyelekkel kötött szerződést
Általános mozgósítás Angliában és Franciaországban
Olaszország nem tesz katonai lépést
Bombázták Varsót és a lengyel nagyvárosokat
Németország számít a Szovjet segítségre**

A nagy kő elrepült. Ma reggel óta Európa két nagy népe fegyveres összecsapásban áll. Amitől a világ hetek óta tartott, amire csak szorongó némasággal tudtunk gondolni: bekövetkezett. Háború van a nagy világban! Augusztus utolsó napjával letűnt a béke és idegfeszült állapotban várja a világ az események fejlődését. A reménység már csak az lehet, hogy talán sikerül a háború rémét arra a helyre lokalizálni, ahol a fejt felütötte. Kevés remény van arra, hogy erre a helyre is még visszalehetne hívni a Béke ellilant angyalát. A történelem hivatott megállapítani a mai nap, 1939. szeptember elsejének horderejét és a történelem hivatott ítélni emberi gyarlóságok, botlások és tévedések felett. Mi, a nap krónikásai, regisztráljuk az eseményeket azzal a fájdalmas lélekkel, amely minden embert eltölt akkor, amikor egy véráradat indul el, ártatlan, jobb sorsra érdemes emberek vére. Apáké, fiaké, akiknek élniök kellene és idő előtt hullnak a pusztulásba csak azért, mert az emberi értelem nem tanul és nem tapasztal. Távol a ma kitört harctól, emberi szolidaritásunk érzése az, amely a hadbaszállókat újtjukra kíséri.

A történelmi nap eseményeiről alább számolunk be:

Forster bejelenti a csatlakozást

A hetek óta tartó európai feszültség ma érte el tetőpontját. Szeptember elsején megtörtént az, amit előreláthatóan várni lehetett:

Danzig szabadváros kimondotta csatlakozását a német birodalomhoz.

A világszenzációt a német rádióállomások követték, amelyek már a kora reggeli órákban megkezdtek adásukat és átlag ötpercenként adják híreiket. Az első közlést a Deutschlandsender sugározta szét a világba, hírül adva, hogy Forster, Danzig államfője szeptember elsején kelt rendeletével kimondotta, hogy Danzig a mai naptól kezdve Németországhoz tartozik és a birodalom osztatlan részét képezi. A rendelet

négy pontból áll. Ugyancsak közölték a német rádiók, hogy Forster kiáltvánnyal fordult Danzig népéhez, amelyben bejelenti a nagy eseményt és nyugalomra inti a danzigi német férfiakat és nőket.

Forster Danzig szabadállam döntéséről táviratban értesítette Hitler vezért és kancellárt,

aki hasonlóképpen táviratot intézett Forsterhez és örömmel fogadja a német város visszatérését a birodalomba. A német rádió angol nyelven kövölte a fordulatot Angliával, majd francia nyelven Franciaországgal.

Péntekre virradó éjszaka Forster Albert, Danzig államfője, a következő táviratot intézte Hitlerhez:

—Vezérem! Danzig szabadvárosnak a német birodalomhoz való csatlakozásáról a következő néptörvényt iktattuk be:

Danzig szabadváros állami alaptörvénye, amely szeptember 1-én a német birodalomhoz való csatlakozásról szól.

1. Danzig szabadváros alkotmánya azonnali hatállyal érvényét veszti.
2. Minden törvényes és végrehajtott hatalmat kizárólag a birodalmi államfő gyakorolja.
3. Danzig szabadváros egész területét és népeivel azonnali hatállyal visszatér a birodalomhoz.

4. A német birodalmi jog bevezetésének a Vezér részéről történő elrendeléséig az alkotmányvalanennyi törvényes intézkedése hatályban marad.

Danzig lakossága nevében kérem Vezérem hozzájárulását ehhez az állami alaptörvényhez és a birodalomhoz csatlakozó birodalmi törvénnyel való jóváhagyását.

DANZIGBAN PÉNTEK REGGELTŐL KEZDVE A NÉMET BIRODALOM GYAKOROLJA A FELSÉGJOGOKAT

Forster felhívást intézett Danzig lakóihoz, hogy az épületekről távolítsanak el minden lobogót és tűzzék ki a horogkeresztes német nemzeti-szocialista lobogót. A felhívásra az egész város területén percek alatt megjelentek a német lobogók. Danzig lakosságának lelkesedése határtalan, az egész város virág- és lobogó-díszben úszik.

Hitler kiáltványa a német néphez

Hitler kancellár pénteken reggel a következő kiáltványt tette közzé:

A lengyel állam a szomszéd kapcsolatok általam óhajtott békés szabályozását megtagadta és ehelyett fegyverek erejéhez fellebbezett.

Lengyelországban a németeket véres terrorral üldözik, házaiból és udvaraikból kikergetik. Egy nagyhatalom számára elviselhetetlen határsértések sorozata bizonyítja, hogy Lengyelország már nem hajlandó a német birodalom határait tiszteletben tartani. Hogy ennek az eszelős tevékenységnek véget vessék, nem maradt számomra más eszköz, mint, hogy

mától fogva az erőszaknak, az erőszakot helyezzem szembe.

A német haderő kemény elszántsággal vezet majd a harcot, az újjáéledt nép becsületéért és létjogáért.

Elvárom minden egyes katonától, hogy az ősi német katonai nagy hagyományainak szellemében

a legvégsőkig fogja teljesíteni kötelességét mindenkor és minden helyben.

Legyetek annak tudatában, hogy a nemzeti szocialista Nagy-Németország képviselői vagytok. Eljen népiünk és birodalmunk.

FORSTER — KÖRZETVEZETŐ

Hitler kancellár táviratot intézett Forsterhez és ebben őt nevezi ki a danzigi közigazgatási kerület vezetőjévé. A kancellár a legnagyobb örömmel veszi tudomásul Danzig csatlakozását a Birodalomhoz, amely husz év után végre bekövetkezett. Biztosítja Danzig lakosságát, hogy

a német hadsereg minden erejével meg fogja védelmezni a danzigiak jogait, akik a német Birodalom részeseivé lettek. Danzig

9 óra:

Berlin képe megváltozik

Annak ellenére, hogy a német rádió-állomások reggel 6 órától kezdve tíz percenként külön szolgálatot teljesítve ismertették Hitler birodalmi vezér kiáltványát, Berlinben a rendes mederben folyt az élet. Reggel 8 órakor benépesedtek az utcák és az emberek megszokott hétköznapi dolgait után igyekeztek. De kilenc óra tájban hírtelen megváltozott az utcák képe, mert akkor tudták meg a hivatalos jelentések alapján, hogy a birodalmi gyűlést délelőtt 10 órára ülésre hívták össze. Miután híre ment annak is, hogy a Reichstag ülését a rádió is közvetíteni fogja, mindenütt igyekeztek felállítani közös hallgatókat, hogy a történelmi nevezetességű ülés lefolyásának mindenki tanuja lehessen. A vendéglőkben és kávéházakban szintén rádiófelvéveket állítottak fel.

A NÉPSZÖVETSÉGI FŐBIZTOS ELHAGYTA DANZIGOT

Forster a reggeli órákban látogatást tett Burckhardt tanárnál, a népszövetségi főbiztosnál, annak hivatalos helyiségében. Valamivel később Burckhardt személyzetével együtt autón elhagyta Danzigot és Keletporoszországra felé utazott.

Összeült a birodalmi gyűlés

Hitler vezér és kancellár történelmi jelentőségű beszédében bejelentette a harc megkezdését

„Felvettem háborus uniformisom“

Péntek délelőtt tíz órára rádió és minden egyéb eszköz igénybevételével egybehívták a birodalmi gyűlést, amely a Kroll-operában pontosan 10 órakor már egybegyűlt. Néhány perceltíz óra után szürke tábori ruhában megérkezett Hitler vezér és kancellár, Göring tábornagy, a birodalmi gyűlés elnöke, az ülést megnyitva, megemlékezett arról, hogy a gyűlésnek mintegy száz tagja hiányzik, mert kötelességét teljesíti azon a helyen, ahol most minden németnek lennie kell és ezzel a képviselők a német akaratot és kötelességérzetet bizonyítják. Megnyitó beszédét a szokásos szavakkal fejezte be:

— A vezéré a szó.

„IGYEKEZTEM A BÉKÉS REVIZIÓT LEHETSÉGESÉ TENNI...“

Hitler Adolf birodalmi kancellár tíz óra tizenegy perckor emelkedett szólásra és a következőket mondotta:

— Képviselők, a német birodalmi gyűlés férfiai! A német Birodalom, mi mindannyian hónapok óta egy probléma kínjában szenvedünk, egy olyan probléma kínjában, amely a versaillesi béke nyomán szakadt reánk és elfajulásában elviselhetelenné vált. Danzig német volt és ma is német. A korridor szintén német volt és ma is német. Danzigot elszakították a Birodalomtól, a folyosót pedig Lengyelországhoz csatolták, az ott élő német kisebbségeket szennvedéstele módon kezelték és 1919—1920 években a német vérti egének milliói kényszerültek a terület elhagyására.

Mint eddig, ebben a kérdésben is igyekeztem a békés revíziót lehetségessé tenni.

Igyekeztem azon, hogy békés megállapodással megváltoztassák az a helyzet, amely elviselhetelenné vált. Nem egyszer, hanem igen gyakran állottam elő békés rendezésre vonatkozó ajánlatokkal, amelyeket mindenkor visszautasítottak. Ezek az ajánlatok, akár Ausztriára, akár a Szudéta-vidékre vonatkoztak, hiábavaló kísérletek maradtak és a békés megoldás elől elzárkóztak. Lehetetlen, hogy a versaillesi békeparancsot törvénynek tekinthessük, mert ez a kiéhezhetésre ítélt milliók mellének szegzett pisztolyal került aláírásra és ezt később mint ünnepléses törvényt proklamálták.

DANZIG PROBLÉMÁJÁT MEG KELETT OLDANI

— Danzig esetében is azon voltam, hogy különböző ajánlatokkal megszüntessem ezt a kérdést. Mert Danzig problémáját meg kellett oldani és ez világos volt. (Nagy tetszés és taps). Lehet, hogy a

és a Birodalom többi része között minden különbség megszűnt a mai napon.

Forster a következő felhívást intézte a danzigi német vasutasokhoz:

— A szabadság napja dörögött. Közel husz év után először leng a danzigi pályaudvarokon a horogkeresztes német zászló és ezzel vége a lengyel erőszak uralkodának. A danzigi vasút ismét a ti vasútaitek lett. A ti hűségeket a Vezérhez, elérte méltó jutalmát. Bizalommal várom, hogy mint eddig ezután is teljesítsétek kötelességeiteket.

A danzigi gulden 70 pfenninggel egyenlő. A danzigi diplomáciai képviselőket hivatalosan értesítették a szabad város Német Birodalomhoz való visszacsatlolásáról.

HITLER TÁVIRATA FORSTERHEZ

Hitler táviratot küldött Forsternek és abban bejelentette, hogy elfogadja Danzignak a Birodalomhoz való visszatérését.

— Köszönöm önnek és Danzig minden asszonyának, valamint férfainak azt a hűséget, amellyel a Birodalommal szemben viselkedtek. A birodalmi gyűlés mai ülése egyhangú határozattal törvényerőre emelte Danzig visszatérteréről az ön által hozott törvényeket és így a szabad város ma már a Birodalom tagja.

A BIRODALMI GYŰLÉS MEGTARTÁSÁKOR MÉG BERLINBEN VOLT A LENGYEL NAGYKÖVET

A Német Távirati Iroda közli, hogy délelőtt fél 11 órakor Lipsky berlini lengyel nagykövet és követségének egész személyzete még a helyén volt.

nyugati államokra nézve érdektelen volt ez a kérdés, de miránk nézve nem. Ismét és ismét kezdeményeztem a kérdésben és legutóbb a legszerényebb formulában ismételtém kívánásainkat. Senki a világon nem lett volna képes olyan ajánlatok megtételére, de én abban a helyzetben voltam, hogy megtételtem azokat, hogy a német milliók feláldozását elkerüljem. Ezek a javaslatok visszautasításra lettek és azokra

Lengyelország előbb általános mozgósítással, majd a német fajtaszerek elleni terrortal, a németység lemorzsolására irányított szándéka felett,

ing a németek szemére ezt nem lehet vetni.

LENGYELORSZÁG NEM VALASZOLT A BÉKEJAVASLATRA

— Négy hónapon át nyugodtam, de nem tétlenül néztem ezeket az állapotokat és nem mult el nap, hogy szavamam fel nem emeltem volna az állapotokkal szemben. Közöltem a lengyel nagykövettel, hogy Németország nem lesz sokáiban a helyzetben, hogy tétlenül nézze a lengyel csapatok Danzig körüli összevonását és azokat a vámpolitikai intézkedéseket, amelyek a danzigi gazdasági élet megsemmisítésére irányultak. Közöltem azt is, hogy

a mai Németországot nem lehet összetéveszteni 1918 Németországával.

Olyan provokáció volt a lengyel magatartásban, a melyet egyetlen nagy állam sem tűrhettett becsületének kockáztatása nélkül. (Nagy tetszés és taps).

Útójára megkerestem az angol kormányt a komoly áthidalásra törekvő közvetítő ajánlat továbbítására. Meg kell állapítanom, hogy elfogadtam a közvetlen tárgyalások alapelveit, bár nem reméltem, hogy a lengyel kormány a zabolátlanul dühöngő szökdalészaknak gátat tud vetni. Két teljes napon át vártam a lengyel megbízottat és kérdést intéztem a lengyel nagykövethoz, hogy hajlandó-e a lengyel kormány az angol javaslatokról tárgyalni, de azt a választ kaptam, hogy a kérdés megfontolás alatt áll.

— Uram, ha a német Birodalommal lyent lehet tenni és ha a német Birodalom ezt tűri, akkor nem érdemel helyet a nemzetek sorában, akkor tűnjön le a politika színteréről. Az én békeszeretemet nem lehet gyávaságnak nevezni. Tegnap este értesítettem az angol kormányt arról, hogy ilyen körülmények között semmi hajlandóságot nem látok Lengyelország részéről a közlelésre és a közvetítést megfenekeletnek látom. Kö-

zöltem, hogy a követítő javaslatra általános mozgósítással és újabb terror cselekményekkel felelt.

Ma éjjel elhatároztam, hogy Lengyelországgal olyan hangnembem fogok beszélni, mint amelyent kezdeményeztet.

Sajnálom, ha a nyugati államférfiak nem értik meg ezt a helyzetet, az egy pillanatra sem fog engem távol tartani attól, hogy hivatásomat betöltssem. Angliának felajánlottam a barátságot, szükség esetén a szoros együttműködést, de ezt a másik oldalról is kellett volna viszonzózn. Mit is akarnak tőlünk a nyugati államok? Nekünk nyugaton semmi érdekünk. Több európai állam ezt meg is érti, elsősorban Olaszország, amely kezdettől fogva támogatja törekvéseinket és mellettünk állott.

Nekünk nem kell idegen segítség, mi arra nem hivatkozunk és ezt a harcot is egyedül fogjuk végig küzdeni.

(Nagy taps és éljenzés). Biztosítottuk a semleges államokat jogaik tiszteltéről és nem fogjuk megtörni a semlegességet senkivel szemben, aki azt velünk szemben is betartja.

NÉMETORSZÁG ÉS OROSZORSZÁG.

— Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy közölhetem, Oroszországgal egyezményt kötöttünk, Oroszországnak és Németországnak különböző doktrinája van. Egyetlen kérdés forgott fenn: Németország nem akarja a maga eszméit exportálni, ha Oroszország is elzárkózik ettől, akkor semmi sem állja útját annak, hogy egymás mellett foglaljunk állást. Minket oldalon meg vagyunk erről győződve és ez volt a magva annak, hogy egyezményt kötöttünk egymással.

Bizonyos európai dolgokat együttesen fogunk intézni és minden erőszakkal együttesen állunk ellen.

A két hatalmas ország nem örli fel erejét az egymás elleni harcban és lehetőség szerint egymás mellett marad. Biztos vagyok abban, hogy ez a politikai beállítottság megfelel a német gondoskodásnak (Tetszés és éljenzés). Németország és Oroszország a világháborúban egymás ellen harcoltak. Ennek többet nem szabad megtörténnie. Örömmel értesültem, hogy tegnap este megtörtént Moszkvában az egyezmény ratifikálása és azt a beszédet, a melyet Molotov népbiztos mondott, szóról-szóra magam is alórom.

REGGEL 5 ÓRA 45 PERCKOR HITLER PARANCSOT ADOTT A TAMADÁSRA.

— Szilárd elhatározásom a következő célok elérése: 1. Danzig nem marad. 2. Megoldom a korridor problémáját. 3. Gondoskodom arról, hogy Németország és Lengyelország viszonyában olyan fordulat álljon be, amely a békés együttélést biztosítja. El vagyok határozva, hogy

addig folytatom a harcot, míg akár a jelenlegi kormány, akár más lengyel kormány állapontunkat el nem fogadja.

Meg akarom szüntetni a határok körül keletkezett atmoszférát és keleten más határt nem ismerünk el, mint amilyet javaslatomba foglaltam. Kész vagyok az erre szükséges tárgyalásokat felvenni.

Nem akarok harcot sem gyermekek, sem nők ellen és ezért utasítást adtam a légi haderőnek, hogy működését kizárólag a katonai erőpontokra szorítsa. Ha valaki azonban ebből az intézkedésből menlevelet olvas ki, akkor olyan választ fog kapni, hogy belévakul és belésköztül.

(Hosszas éljenzés és taps). Ma éjjel reguláris lengyel hadsereg német területen levő német katonákra lőtt. Reggel 5 óra 45 perckor parancsot adtam a tűzésre.

Mi bombát bombával fogunk viszonzni, mérget mérgezőszerekkel. Egész mindegy, hogy ki ellen.

Magára vessen az, aki a humanizmus gondolatától eltávolodik. Ezt a harcot fogom folytatni mindaddig, míg szabadságot és jogot ki nem verkedek. Hat éven át dolgoztam a véderő megerősítésén és több mint 90 milliárd márkát költöttem erre. A német haderő ma a világ legjobb hadereje és teljesen rábizhatjuk magunkat. Áldozatot áldozatra fogunk hozni és azt hiszem jogom van arra, hogy áldozatot követeljek másoktól, mivel magam is hoztam áldozatokat. Egyetlen némettől sem kívánok mást, mint amit magam évek óta teszek. A mai naptól nem vagyok más és nem leszek más, mint Németország első katonája. (Nagy taps és éljenzés).

Ma reggel felvettem a háborúban viselt régi uniformisomat és azt csak akkor fogom levenni, ha győzök, vagy ha már nem érem meg.

Ha valami történik velem, utódom Göring tábornagy. (Éljenzés). Ha valami vele is történik, az ő

rtója Hess miniszter. Nekik épp úgy vakon és
úfen engedelmeskedjétek, mint nekem és ők mint
vezérek fognak benneteket vezetni. Ha Hess mi-
nisztert a sors elhívá e földről, úgy egy tanács
válassza ki tagjai sorából a legméltóbbat, azaz a
legbátrabbat.

1918 NOVEMBERE NEM FOG MEGISMÉTLÖDNI

— Mint nemzeti szocialista és mint német ka-
tona egész életemet népemért és népem föltámadá-
sáért éltem le. Életem egyetlen harc volt a német
nép feltámadásáért. Csak egyetlen szót nem ismer-
ek és ez a meghátrálás.

Biztosítok mindenkit: 1918 novemberre soha-
sem fog megismétlődni.

(Hosszas éljenzés). Teljesen mindegy, hogy mi
élnék-e, de élni kell a német népek. Ezért elvá-

Német csapatok péntek reggel átlépték a lengyel határt

Krakkót, Kattowicot, Vlnát és több kisebb várost bombázták a német repülők

Harc az egész határvonalon

Németország és Lengyelország között meg-
kezdődött a szárazföldi és légi háború. A had-
műveletekről a Rador román hírszolgálati ügy-
nökség a következő jelentéseket adja:

A Reuter-ügynökség jelenti: A lengyel rá-
dióleadók pénteken reggel közölték, hogy a né-
metek megkezdték támadásaikat a lengyel korri-
dor városai ellen.

A PAT iroda jelenti: Szeptember elsején a
hajnali órákban a német birodalom hadereje
megkezdte az ellenségeskedést. A lengyel határt
Kelet-Poroszország és a német birodalom felől
több helyen átlépték a német csapatok, amelyek
megtámadták a danzigi területhez tartozó
westerplattai lengyel helyőrséget, de a tá-
madást visszaverték.

Német repülők több légitámadást intéztek Krak-
kó és a felsőlélezi városok ellen.

Hivatalosan jelentik Varsóból, hogy a né-
met csapatok rendszeres hadműveletei megke-
zdődtek a pomerániai városok ellen, Dzialdowo
és Czbojnice, valamint a felsőlélezi területek
és Czentoschowa környékén. Jelentés érkezett ar-
ról is, hogy

Krakkót és Kattowicot a német repülők
bombázták.

A németek légitámadásaikat a csütörtökről
péntekre virradó éjszaka és péntek délelőtt haj-

Harc a gleiwitzi rádióállomásnál

A Német Távirati iroda jelenti: Az elmúlt éj-
jel lengyel szabadsapatok és katonai osztagok át-
hatoltak a német határon és több helyen megtámad-
ták a német határőrző osztagokat.

Három helyen véres harcra került a sor.

Gleiwitzből jelentik, hogy egy lengyel szabad-
csapat, amely harcszerűen volt felfegyverkezve,
csütörtökön este husz óraker behatolt a gleiwitzi
rádióállomás épületébe. A lengyel szabadsapatot
rendes katonaság is kísérte és a katonák voltak
azok, akik a rádiópalotát őrző német katonai osz-
taggal harcba keveredtek.

A lengyel tulerőnek sikerült a gleiwitzi rádióál-
lomás belső termeibe benyomulni.

Egy hat főnyi fegyveres csoport behatolt abba a
terembe, ahol a rádióleadás folyt. A szabadsapa-
tok vezetője a mikrofon elé állt és lengyel majd
német nyelven felhívást intézett a Keletporoszor-
szágban lakó lengyelekhez. Az üzenetet azonban az
időközben az épületbe érkezett német katonák és
rendőrök szakították meg. A mikrofont erre kikap-
csolták és így nem volt hallható az a küzdelem,
mely a német és lengyel fegyveres erő között le-
folyt.

A gleiwitzi rádiópalota birtokáért heves és
véres harc folyt, amely a reggeli órákban is tom-
bolt és

sok halottat és súlyos sebesült áldozatot kö-
vetelt.

Egy Oppelnből érkezett újabb jelentés szerint len-
gyel szabadsapatok és katonai osztagok éjjel a
határ több részében is behatoltak Németország ter-
ületére. Kreuzburg mellett, Pilzenben másfél órási
küzdelem fejlődött ki a vámház birtokáért. Több

rom önként, hogy vállalják ugyanúgy a felelőssé-
get, mint én. Senkinek sincs joga a felelősség elől
meghátrálni. Gondoljanak azokra a német férfiak-
ra, akik nem kisebb és nem olcsóbb áldozatot hoz-
tak, amelyet a nemzeti állam megkövetel tőlünk.
Meghátrálni sohasem fogunk és nincsen a világon
az a szenvedés, amely térdre kényszerítené a né-
met népet.

Hitler kancellár beszédét a birodalmi gyűlés
percekig tartó éljenzéssel fogadta, majd Göring tá-
bornagy bejelentette, hogy Frick dr. birodalmi bel-
ügyminiszter szavazásra terjeszti be a danzigi ál-
lam által hozott országos törvényt, hogy az bi-
rodalmi törvényvé emelkedjék.

Dr. Frick felolvasta a történelmi fontosságú
törvényt, amelynek címe: „Törvény Danzig sza-
badvárosnak a birodalomba való visszatéréséről”.

Német csapatok péntek reggel átlépték a lengyel határt

Krakkót, Kattowicot, Vlnát és több kisebb várost bombázták a német repülők

Harc az egész határvonalon

tották végre, minden előzetes figyelmeztetés
nélkül, azzal a világos szándékkal, hogy

terroret és félelmet idézzenek elő a védelem
nélküli városok polgári lakossága körében.

A kísérlet nem sikerült, mert a lakosság tökéle-
tes fegyelmeztségének és hidegvérének adott
kifejezést és azt az elhatározását nyilvánította,
hogy a támadásra támadással válaszol.

A PAT ügynökség újabb jelentése: A né-
met támadás néhány órával azután következett
be, amikor a lengyel nagykövet megjelent Ber-
linben és közölte a német kormányval, hogy a
lengyel kormány jóakarátú magatartást tanúsít
az angol kormány azon törekvései iránt, amelyek
a béke fenntartására vonatkoznak. Ez a várat-
lan támadás megerősítette az egész lengyel nem-
zetet abban az elhatározásában, hogy szabadsá-
gát, jogait és beesületét a végsőkig megvédel-
mezi.

A Havas-ügynökség jelenti: Pénteken dél-
előtt fél 10 óraker a német légrajók

bombázták Varsót, reggel pedig Gdyniára
dobtak négy bombát.

Német forrásból is megerősítették, hogy
az ellenségeskedés a lengyel—német határ men-
tén mindenütt megkezdődött. A német repül-
gépek az alábbi lengyel városokat bombázták:

Krakkó, Biala Podlaska, Zukow, Grodno és
Vilna.

Harc a gleiwitzi rádióállomásnál

halott maradt a küzdelem helyén. Nyolc lengyel
nemzetőrt és hat lengyel katonát a németek elfog-
tak. A lengyel támadó csapatot 200 főre becsülték.
Este 20 óra 30 percker a határ másik részén
százhusz lengyel gárdista és katoná halott be né-
met területre. Két kilométerre a határtól,

haragra került a sor, amelynek során két len-
gyel katoná és egy német határőrt meghalt.

A lengyel csapat tizenöt tagja fogságba esett, akik
között hat katoná volt. Német részről azt hiszik,
hogy az éjszakai támadásnak a Kohlenz—Ratibor
országát elfoglalása volt a célja.

Lengyelország minden erejével ellenszegül

Varsóból jelentik: Lipsky berlini lengyel nagykövet tudomására adta a német birodalmi
kormány, hogy Lengyelország minden erejével ellenszegül, hogy megőrizze függetlenségét
és beesületét.

Ugyancsak a varsói rádió jelentette, hogy a német bombavetőket sorát szétszórták Varsó
felett a lengyel légharítók ágyúk és a lengyel vadászrepülőgépek. Az otwoki légharító üte-
gek Varsótól 30 kilométernyire

előltek egy német bombavető repülőgépet.

A lengyel fővárosban a rendes körülmények között folyik az élet, csak
a légi támadást jelző készülékek működésekor változik meg a város képe.
A légvédelmi szervek a legteljesebben megőrizték a közrendet. Pánik nem volt a városban.

A németek cáfolják, hogy nyílt városokat bombáztak

Berlinből jelentik: A DNB sajtóiroda meg-
cáfolja azon hivatalos lengyel híradásokat, ame-
lyek szerint több nyílt várost, mint Grodno,
Krakkó és Kattowic, bombázták volna. A DNB
jelentése szerint a német bombavetőket csak arra
kaptak parancsot, hogy a katonai alakulatokat
bombázzák.

Miért kedveli minden anyá....

NIVEA
a NIVEA
gyermekszappant, -Baby-
Crémet és gyermekpudert?
Azért mert kiprobált jó
minősége által valóban nem
létezik jobb szer a gyermek
gondozására.

A NÉMET REPÜLŐGÉPEK CSAK MEGERŐ- SÍTETT HELYEKET BOMBÁZHATNAK

A német rádió közölte, hogy a katonai ope-
rációk szükségessé teszik a védelmi intézkedések
foganatosítását a lengyel repülők ellen. A sem-
leges repülőgépeket felhívják, hogy lengyel ter-
ület és a Balti-tenger felett ne haladjanak el,
csak bizonyos, előre kijelölt vonalon.

A Német Távirati Iroda jelenti: A lengyel
rádió bementése szerint a német repülők Katto-
wicot, Krakkót, Grodnot és a Westerplattent
bombázták. Hitler birodalmi vezér rendkívüli pa-
rancsban közölte, hogy

a német haderő kizárólag katonai pontokat
és az ezek mellett levő megerősített helyeket
bombázhajta.

A NÉMET HADSEREGFŐPARANCSONKSÁG KIÁLTVÁNYA

A berlini rádió a német hadsereg főparancs-
nokának következő közleményét közzétette:

Németek! A Führer felhatalmazására a
hadsereg megbízást kapott a birodalom meg-
védelmezésére. Hogy megakadályozzák a len-
gyelek előnyomulását, a német csapatok min-
den ponton átlépték a határokat és ellentá-
madásba mentek át. A katonai repülőgépek
nemtények megtámadták a lengyelországi ka-
tonai központokat.

REGGEL KILENC ÓRAKER JELENTÉK MEG A NÉMET REPÜLŐK VARSÓ FELETT

A beérkezett híradások szerint a német esa-
patok a következő irányokban kezdték támadást
Lengyelország ellen: Észak-Lengyelországban a
keletporoszországi határnál, Miawa-Dzialdowo és
Czhońc irányában, Dél-Lengyelországban pedig
a támadás célja a sziléziái szénmedence és Czen-
toschowa városa. A német támadások a repül-
gépek akciójával indultak meg.

Varsóban reggel 9 óra 39 percker jelezték
első ízben alarmot és

hallható volt a repülőgépek zúgása és a
lövések zaja.

A lengyel rádió bejelentette a német offenzíva
megkezdését és Puck, Grodno, valamint Czen-
toschowa bombázását.

BOMBÁZTÁK A BEUTHENI PÁLYAUDVART

Beuthenből jelentik: A lengyel tüzérsg pén-
teken délen bombázta Beuthen pályaudvarát. Öt-
hat darab 7 és feles lövedék esapódott le, de nem
okozott nagyobb károkat. Egy lengyel repülő hat
bombát dobott Reisskretschara. A bombák csak
csékély károkat okoztak.

A LENGYEL LÉGLHARÍTÓK NEM LÉPTEK MŰKÖDÉSBE

Breslauból jelentik: Egy német katonai repül-
ő, aki rajával Radominál a határt bombázta, vissza-
tértekor elmondotta, hogy a bombázás sikeres volt.
Az egész támadás zavartalanul folyt le és sem a
lengyel légharítók, sem pedig a lengyel repülők
részéről nem tapasztalt ellenállást.

Lengyelország minden erejével ellenszegül

Varsóból jelentik: Lipsky berlini lengyel nagykövet tudomására adta a német birodalmi
kormány, hogy Lengyelország minden erejével ellenszegül, hogy megőrizze függetlenségét
és beesületét.

Ugyancsak a varsói rádió jelentette, hogy a német bombavetőket sorát szétszórták Varsó
felett a lengyel légharítók ágyúk és a lengyel vadászrepülőgépek. Az otwoki légharító üte-
gek Varsótól 30 kilométernyire

előltek egy német bombavető repülőgépet.

A lengyel fővárosban a rendes körülmények között folyik az élet, csak
a légi támadást jelző készülékek működésekor változik meg a város képe.
A légvédelmi szervek a legteljesebben megőrizték a közrendet. Pánik nem volt a városban.

A németek cáfolják, hogy nyílt városokat bombáztak

A Reuter jelentése szerint a német támadás
főpontja Kelet-Poroszország vonalán van: Dzi-
aldowo és Wójnitze között. A német repülőgépek
kétszer támadtak. Először hét várost, Gdyniát,
Thoret, Bialystockot, Grodnot, Dihivot, Bigozost
és Kvarst bombázták. A második repülőátmadás
Varsó, Krakkó és Kattowic ellen irányult.

Moscicky elnök a lengyel néphez

Moscicky lengyel köztársasági elnök ma a következő üzenetet intézte a lengyel néphez:

— Az elmúlt éjszaka százados ellenségünk megindította támadását a lengyel állam ellen. Ezt leszögezem Isten és a történelem előtt. Ebben a történelmi pillanatban az állam valamennyi polgárához fordulok azzal a szent meggyőződéssel, hogy az egész nemzet készen áll a lengyel szabadság, becületesség megvédelmezésére és hogy meg fogja adni a méltó választ a támadónak. Az Isten áldását kérjük az egész lengyel nemzetre, hogy vállalva küzdelemük végéig ezt a harcot igazságos szent ügyünkért, a végső diadalig.

A varsói rádió bejelentette, hogy Hitler vezér kiáltványát hadüzenetnek tekintik.

A LENGYEL KORMÁNY TILTAKOZOTT POZSONYBAN A NÉMET CSAPATOKNAK SZLOVÁKIÁBA TÖRTÉNT BEVONULÁSA MIATT.

Pozsonyból jelentik: A szlovák hivatalos hírszolgálati iroda a következőket jelenti:

A lengyel kormány tiltakozását jelentette be úgy a pozsonyi minisztériumban, mint a varsói szlovák követségen. Tiso miniszterelnök augusztus 28-án a szlovák néphez intézett felhívása miatt, amelyben Tiso együttműködésre hívta fel a szlovák népet a Szlovákiába bevonult német csapatokkal. A lengyel kormány egyben a német csapatoknak Szlovákiába való bevonulása miatt is tiltakozását fejezte ki.

A varsói szlovák követ kifejtette kormának azt az álláspontját, hogy a múlt év őszén megkötött német-szlovák egyezmény értelmében az állam politikai függetlenségének és sértettségének megvédése céljából ehhez a szlovák kormánynak joga és lehetősége volt, anélkül, hogy ezzel támadó szándékai lennének.

A lengyel kormány biztosította a szlovák kormánynak, hogy semmiféle támadó szándéka nincsen a szlovák állam és a szlovák nemzet ellen,

amit a szlovák kormány tudomásul vett azzal a megjegyzéssel, hogy hasonló baráti nyilatkozatot az elmúlt év őszén nem akadályozta meg a lengyel kormányt abban, hogy szlovák népi és történelmi területeket ultimátum formájában strá-

tégiai okokból ne követeljen. Ezért tehát a legmeggyőzőbb bizonyítéka volna a lengyel kormány nyilatkozatának az, ha visszatér a területi status quo alapjára.

Tiso miniszterelnök a szlovák kormány céljairól a következő nyilatkozatot tette:

— Nem tartunk magunkról többet, mint a milyenek valóban vagyunk.

Kicsinységünk tudatában sem feledkezünk meg nemzeti jogainkról és mindarról, ami ebből következik.

Csupán jogaink védelmében járunk el, a mikor ezekben a mozgalmal időkben megszáljuk a határokat. Akárhogyan is alakuljanak a dolgok, védekezésünkkel senkit sem fogunk megtámadni.

A LENGYEL SAJTÓ FELHÍVÁSA A VILÁGSAJTÓHOZ

Varsóból jelentik: A lengyel lapkiadók szövetsége felhívással fordult a világsajtóhoz, hogy tiltakozzon a német propaganda miatt. A felhívásban leszögezik azt, hogy a németek által követelt tartományok etnikai szempontból is a lengyel állam kiegészítő részei és a Lengyelországban élő német kisebbséget tervszerű eszköznek használják fel. A felhívás a következő szavakkal végződik:

Arról van szó, hogy az erős és független lengyel állam meg akarja akadályozni a német hódítási terveket.

A francia és angol nyelven megszerkesztett felhívást 37 ország 900 lapkiadójához juttatták el.

LENGYELORSZAG NEM ALÁZKODIK MEG

Lengyel kormánykörökben kinyilatkoztatták, hogy

Lengyelország sohasem fogja megalázni magát a német birodalom előtt.

Még egy legyőzött országra sem kényszeríthetik azt, hogy megbízottainak ne legyen joguk a kormányuktól utasításokat kérni.

Lengyelország sohasem kerülhet olyan helyzetbe, mint amilyenbe a csehszlovák köztársaság elnökét kényszerítették és nem kiülhet Berlinbe megbízottat, akinek döntenie kelljen olyan feltételekről, amelyekről a lengyel kormánynak semilyen tudomása nincsen.

Működésbe jön an angol-francia garancia

Halifax lord szerint helye van az angol beavatkozásnak
Másfél millió ember hagyta ma el Londont

Londonból jelentik: Az United Press jelenti, hogy Racinsky londoni lengyel nagykövet az angol külügyi hivatalban tett látogatásával kapcsolatban a lengyel nagykövetségen megerősítik, hogy Racinsky utalt az angol-lengyel szövetségi szerződés első cikkelyére, amely így rendelkezik, hogy

a szerződés alkalmazásának időpontja bekövetkezik, ha Németország közvetlenül megtámadja Lengyelországot.

Halifax külügyminiszter azt válaszolta, hogy teljesen osztja a lengyel kormány felfogását és maga is azt tartja, hogy alkalmazni kell a szerződést. Miután Varsó tudatta Londonnal, hogy az ellenségeskedések megkezdődtek, itt most várják a diplomáciai lépést, amely abból fog állni, hogy

a lengyel kormány jegyzéket intéz Londonhoz és Párisba és katonai segítségüket kéri.

A 16 pontos javaslatot sohasem közölték a lengyel kormánnyal

A Reuter-ügynökség jelenti: Angol hivatalos helyen kijelentették, hogy ha Hitler kancellárnak a német néphez intézett felhívása hadüzenetet jelent Lengyelországgal szemben, ami nem kétséges, úgy a legfelsőbb helyről származó információk alapján kijelentik, hogy

Nagy-Britannia és Franciaország teljesen és véglegesen el vannak határozva arra, hogy a kötelezettségeket maradék nélkül teljesítik, miként azt a lengyel kormánnyal szemben vállalták.

A brit kormány véleménye szerint a lengyel kormány teljes joggal utasíthatja vissza azokat a kötelezettségeket, amelyeket a német kormány rá akart erőszakolni. Ami a csütörtök este közölt 16 pontot illeti, hangsúlyozzák, hogy ezeket sohasem közölték a lengyel kormánnyal. A brit kormány megállapítja, hogy ezeket a pontokat a lengyel kormánnyal közölni kellett volna, hogy ideje legyen azokat megvizsgálni és meg-

állapítani, hogy az Lengyelország életérdekeit sérti-e, miután Németország az angol kormánnyal intézett jegyzékében kijelentette, hogy a lengyel életérdekeket tiszteletben kívánja tartani.

Ezen utóbbi híre nézve hivatalos német helyről a következőket közlik:

Az angol rádió azt állítja, hogy nem hoztuk London tudomására Hitlernek a Danzigra és a folyosó megoldására vonatkozó javaslatait. Ezzel szemben hivatalosan közlik, hogy

a csütörtökön este nyilvánosságra hozott javaslatokat Ribbentrop külügyminiszter már szerdán szószent tudomására hozta Henderson nagykövetnek.

HABORÚS KÉSZENLETBEN AZ ANGOL FLOTTA

A Press Associated jelenti: Az utóbbi huszonnégy óra eseményei arra készítették az angol kormánynak, hogy a katasztrófa hamaros bekövet-

kezésével számoljon. Németország már legfeljebb hadvezetőségét állította fel és

kétfélmillió főnyi hadsereget vonultatott fel a német-lengyel és a szlovák-lengyel határon. Miután mindezek az intézkedések Németország támadási szándékára mutatnak és mert számolni kell egy fegyveres konfliktus hamaros kitörésére, az angol kormány a következő intézkedéseket léptette életbe:

Az angol hadvezetőség fegyverbe hívta a szárazföldi hadsereg valamennyi kontingensét. Ez a behívás egy általános mozgósításnak felel meg, elrendelte továbbá a légvédelmi tartalék felének a bevonulását, a hadiflottát pedig háborús készenlétebe helyezte.

Anglia megtette egy háború eshetőségére meghatározott összes intézkedéseket és a legteljesebb nyugalommal várja a fejleményeket. Anglia területének felét légi tilalmi területnek jelentették ki.

Anglia és Franciaország elrendelték az általános mozgósítást

A Havas ügynökség londoni jelentése szerint György angol király aláírta a szárazföldi-, tengeri- és légi-haderők általános mozgósításáról szóló rendeletet.

Párisból jelentik: A francia kormány elrendelte az általános mozgósítást. Az általános mozgósítás első napját a kormányrendelet szeptember másodikára tűzte ki. A francia parlament szombatra összehívta. Az ostromállapotot kihirdették.

LONDON KIÜRITÉSE EGESZ NAPON AT TARTOTT

London. A Reuter-iroda jelenti: A kormány még csütörtökön megtette az intézkedéseket az angliai nagyvárosok haladéktalan kiürítésére. A rendelkezést teljesen a megállapított tervek szerint hajtják végre. Londonban és Anglia több városában pénteken reggel kezdetét vette a polgári lakosság elszállítása. London valamennyi pályaudvaráról ma reggel négy órától kezdve öt perces időközökben egyik különvonat indul a másik után.

Az angol fővárosból összesen másfél millió polgári egyént szállítanak el.

CORSO mozi

bemutatja Francis Carco hírneves író érdekfeszítő nagyjelmjét

A NŐK BÖRTÖNE

A főszerepekben:

RENÉE SAINT-CYR, FRANCIS CARCO

A legmeghatóbb, legőszintébb, a leghatásosabb védőbeszéd egy megtévedt érdekében...

Viviane Romance . . .

szert és gyűlölet, énekel és szenved

PARAMOUNT HIRÁDÓ

Délután 3 órakor 17 lei:

AZ UTOLSÓ BARIKÁD

küirités elsősorban az asszonyokat és gyermekeket érinti, de mindazoknak el kell távoznok Londonból, akiknek ottmaradását nem kívánja az állam és a nemzetvédelem érdeke. Három millió személyt pontosan előre meghatározott terv szerint kisebb városokban és falvakban helyeznek el. A kitűrés zavartalan végrehajtása érdekében ma reggeltől kezdve minden egyéb személy és teherforgalom szünetel.

A FRANCIA MOZGÓSÍTÁS ELSŐ NAPJA: SZEPTEMBER 2.

A péntek délelőtti minisztertanács jóváhagyta a francia szárazföldi, tengeri és légi haderő mozgósítását a francia szárazföldön, a tengeri és légi haderők mozgósítását pedig a tengeren és a francia területeken, Algírban, a gyarmatokon és mindazonokon a területeken, amelyek Franciaországhoz tartoznak. A mozgósítás első napja szeptember 2.

A minisztertanács második rendelete bevezeti az ostromállapotot Franciaország 89 megyéjében, a belföldi területen és Algír három megyéjében.

A harmadik rendelet alapján szeptember másodikára összehívják a francia kamarát és szenátust.

Berlin A német fővárost légítámadástól féltik

Berlinből jelentik: Pénteken reggel a birodalom területén minden háborús előkészület megtett. A léghátrító osztagokat riadóba helyezték még a péntekre virradó éjszaka, úgyhogy reggelre már az egész légvédelmi szervezet teljes előkészületben volt. A gépkocsikat jórészt elrejtették és különböző katonai egységek rendelkezésére bocsátották. Az utcákon ingyenes újságok hozzák a lakosság tudomására a legutóbbi eseményeket.

OROSZ KATONAI BIZOTTSÁG ÚTBAN VAN BERLIN FELÉ

Berlinből jelentik: Csütörtökön a késő éjjeli órákban hivatalosan jelentették, hogy szovjetorosz katonai delegáció utban van Berlin felé. A bizottságot Torkajev ezredes katonai attasé vezeti.

Róma „Németországnak nem lesz szüksége olasz segítségre

A Stefani hírszolgálati ügynökség közli, hogy Hitler kancellár a következő tartalmú táviratot küldte Mussolininak:

— Szívélyes köszönetet mondok önnek, Duce, azért a diplomáciai és politikai segítségért, amelyben az utóbbi időben Németországot és annak igaz jogát részesítette. Bizom Németország katonai erejében és így végre tudom hajtani azt a vállalkozást, amelyet megkezdtünk. Azt hiszem ilyen körülmények között nem lesz szükség az olasz segítségre. Köszönöm önnek a jövőbeni támogatást, amelyet a fasizmus és a nemzeti szocializmus érdekében tesz.

Olaszország nem kezd fegyveres akciót

Mussolini miniszterelnök jelentésében pénteken délután 3 órakor összeült az olasz minisztertanács.

Utána közölték a néppel, hogy Olaszország semmiféle katonai műveletet nem kezd.

Az olasz kormány ma délutáni rendkívüli üléséről közleményt adott ki. A minisztertanácsban megvitatották az Európában előállott helyzetet, egyben pedig leszögezték, hogy

a kitért fegyveres bonyolalom oka Versaillesbe nyulik vissza.

A Duce számtalan esetben megpróbálkozott, hogy Európában igazságon alapuló békét közvetítsen. A hivatalos közlemény szerint az olasz kormány jóváhagyta a katonai intézkedéseket. Egyben pedig kihangsúlyozta az olasz nép fegyelmettségét.

AZ OLASZ SAJTÓ ANGLIÁT OKOLJA

Az olasz lapok vezető helyen foglalkoznak a német kormány közléseivel és a birodalmi vezér javaslataival. A lapok helyeslik a javaslatokat. A Popolo di Roma helyteleníti Varsó elutasító álláspontját. Azt írja a lap, hogy a lengyel vezetők úgy látják, hogy

milyen pusztulásba döntik országukat és milyen felelősséget vállalnak magukra nemzetközi szempontból.

Amikor reggel az olasz rádió közölte Hitler birodalmi vezér kiáltványát, már mindenki tudta Olaszországban, hogy megtörtént a döntés.

A Stefani ügynökség jelentése szerint az olasz lapok a háború felelősségét teljesen Angliára hárítják.

A „Piccolo” írja, hogy az angol politika kegyelméből millió és millió emberélet áldoznak fel Danzig 300 ezer lakosáért és az angol hegemoniáért.

OLASZORSZÁGBAN TILOS A GÉPKOCSI-FORGALOM

A hatóságok megtiltották, hogy csütörtökön és pénteken húst árítsanak és ezeken a napokon tilos a vendéglőkben húsételeket kiszolgálni. A Stefani ügynökség jelentése szerint egész Olaszország

SZOMBATON DÉLUTÁN ÖSSZEÜL A FRANCIA PARLAMENT

Párisból jelentik: A francia parlament szombaton délután három órakor ül össze. A Havas jelentése szerint Bonnet francia külügyminiszter pénteken délután fogadta a párisi olasz nagykövetet, akinek

átnyújtotta a francia kormány válaszát az olasz közbenjárás ajánlatra vonatkozólag, amelyet az olasz kormány csütörtökön juttatott el a francia kormányhoz. A francia kormány válaszát elküldték még Francois Poncet római francia nagykövetnek is.

Bonnet francia külügyminiszter pénteken kihallgatáson fogadta a lengyel, az olasz, az amerikai és az angol követet.

A francia fővárosból érkező jelentés szerint a minisztertanács után

Daladier kihallgatáson fogadta Gamelin tábornokot.

FELHÍVÁS PÁRIS ELHAGYÁSÁRA

A francia belügyminiszter a következő közleményt bocsátotta ki: A kormány ismételt nemzetközi Páris lakosságát, hogy azok, akiknek vidéken is lakásuk, vagy menedékhelyük van és akik elhatározták, hogy elhagyják Párisot, haladéktalanul utazzanak el.

NÉMETORSZÁGOT HOLLANDIA KÉPVISELI VARSÓBAN

Hágai jelentés szerint a német kormány felkérte a holland kormányt, hogy Németország érdekeit képviselje Lengyelországban. A holland kormány teljesítette a német kérést.

Külvonlat Budapestre

utlevél nélkül

csak személyazonossági igazolvánnyal. 1939. szeptember 12-18-ig. **Részvételi díj Lei 1900.** A budapesti szálloda és kirándulások költségeiben fizetendő. **Utolsó jelentkezés: 1939. szeptember 5.** Beiratkozások a

Központi Bank

Temesvár, I. Alba Iulia ucca 1., Tel.: 15-15.

Birdev

Temesvár, IV., I. C. Bratianu-ucca 45.

Tel.: 26-83.

ROMANIA menijegyirodákban.

A SZOVJET BEAVATKOZIK A HÁBORÚBA

A Messagero jelentése szerint német körökben bizonyosra veszik, hogy német—lengyel háború esetén a Szovjet nem viseltetik majd teljes semlegeséggel Lengyelországgal szemben. A Popolo di Roma úgy tudja, hogy a Szovjet nem tudja megőrizni semlegességét és Németország mellett beavatkozik majd a konfliktusba.

A RÓMAI LENGYEL KÖVET CIANONAL

LOBUSOWSKY római lengyel nagykövet pénteken délután kihallgatáson jelent meg Ciano külügyminiszternél, akivel közölte, hogy

péntekre virradó éjszaka német részről támadás érte Lengyelországot.

Ciano gróf olasz külügyminiszter a bejelentést tudomásul vette.

ROOSEVELT A POLGÁRI LAKOSSÁGÉRT

Washingtonból jelentik: Roosevelt köztársasági elnök utasítást adott, hogy az amerikai hajók parancsnokait és a szárazföldi haderő parancsnokait drótnélküli táviratban nyomban értesítsék, hogy a német—lengyel ellenségeskedés megkezdődött. A Fehér Ház pénteken délelőtt 9 órakor jelentette, hogy a varsói amerikai nagykövet reggel 7 óra 50 perckor telefonon közölte Roosevelt elnökkel, hogy a német hadsereg behatolt lengyel területre és négy lengyel várost bombáztak a német repülőgépek.

Roosevelt elnök a hajnali órákban táviratilag szólította fel Angliát, Franciaországot, Németországot és Lengyelországot, hogy haderőik a polgári lakosságot ne bombázzák. A távirati felszólításokra az elnök azonnali választ kért.

területén beszüntették és megtiltották a gépkocsi forgalmat. A rendelkezés szeptember 4-én lép érvénybe.

II. Carol király szakadatlanul dolgozik a falusi lakosság életszínvonalának emelésén

Párisból jelentik: A L'Illustration című francia folyóirat ünnepi számot adott ki, amelyet Romániának, a nemzeti újjászülés és a királyi forradalom országának szentelt. A változatos anyagból a legérdekesebb cikket Charles Culmont írta „II. Carol király a földmivesek és az ifjuság királya” címen.

— Fenn a királyi palotában — kezdődik a cikk —, ahol Románia királya dolgozik, lehet mondani éjjel-nappal, egészen ott, ahová a főváros zaja már alig hallatszik, találkoztam először az uralkodóval. A király olyan jóakarattal fogadott, amivel szemben senkisémmel maradhat közbős.

— A következő alkalommal a Falu-muzeumban láttam és itt beszéltem a királlyal. Ez tavaly történt, amikor az ország minden részéből összesereglett földmivesek ünnepezték trónralépése nyolcadik fordulójának alkalmából. A parasztonak abban a szemet gyönyörködtető ruházatban vonultak fel, ami az idegent annyira megkapja. Érthető, hogy a restaurációs ünnepségek miatt kezdődtek a földmivesek felvonulásával.

II. Carol király szakadatlanul azon van, hogy a falusi lakosság színvonalát emelje.

Hamarosan azt is megértettem, hogy az uralkodót a „földmivesek királya” címen kívül miért nevezik „az ifjuság királyának” is. Fekete bársonyszemű parasztlány járul a király elé és kóros vizet nyújt át neki. Ez a szimbólikus cselekedet emléke annak a pillanatnak, amikor a király

Franciaországból visszatérőben egy buzamezőn szállott le gépével. Ezután öreg ember hivatalos papírt adt át a királynak. Az írás arról szól, hogy azt a területet, amelyen a király először tette országába lábát neki ajándékozzák.

— A következő napon — folytatta cikkét az újságíró — alkalmam volt meggyőződni az uralkodó csodálatos emlékezőtehetségéről. Egy földmives járult elébe, hogy hódolatát fejezze ki. Ebben a pillanatban a király így szólt:

— Nem emlékszem a nevedre, de valamikor az ezredemben szolgáltál. Nemde?

— Igen, Felség, de akkor még fiatal voltam.

— En is — felelte a király mosolyogva.

— Ebből kiindulva a fiatalságra terelődött a szó. A király hihetetlen érdeklődéssel figyel mindent, ami az ország ifjúsága jellemének fejlesztésére és megerősítésére szolgálhat. Nevelés érzékére misem vet jobb fényt, mint fenséges fiával, az ország trónörökösével való bánásmódja. A nagyvajda könyvespolcai egyelőre még nincsenek telve. Hogy miért?

A király csak azokat a könyveket engedi elhelyezni fiának személyes könyvespolcán, amelyeket a trónörökös elolvastott.

— Nem fejezhetem be egyébbel ezt a cikket, amely a többi előzővel együtt rövidesen könyvalakban fog napvilágot látni, mint azokkal a szavakkal, amelyeket végtelen szeretettel a király mondott Maria királynéről:

— A nép javáért mindig küzdeni kell.

HIREK

ELFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hátbőgőknek, közhivatalosoknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

25-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kiadásával.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre ír.

Nagyon sürgős

Vannak emberek, akik szeretnek mindent tüstént elvégezni. Ilyen ritka lelkiismeretes ember volt bizonyos F. H. Clair nevű gazdag angol polgár, akinek mostanában temették el a feleségét Fulheimben. Nos, ez a jó ember felesége temetése napján levelet írt a városka polgármesterének, hogy keressen számára hamarosan egy feleséget. A kiváló férfinak alaposan meg is okolta elhatározását. Házbirtásom magára maradt, — mondotta. Nincsen senki, aki a fehérmeműszekrény és konyha gondját viselve, nekem tehát feleség kell azonnal. De ha azonnal jelenbező nem akad, megelégszem egy házvezetőnővel is, akit esetleg fizetség helyett később feleségül veszek. Mint láthatjuk, Clair urnak tehát sürgős volt a házasság. Valóban egyenesen illetlenül sürgős. De hát a történet után elhittjük, hogy nem igen sokat törődik a formákkal és a határozott gentleman, akinek bizonyára ki lehetne utalni az egoizmust illetőleg a Nobel-díjat.

— Az Oslo csoport külügyminiszterei megvizsgálták a nemzetközi helyzetet. Osloból jelentik: Dania, Finnország, Norvégia és Svédország külügyminiszterei tegnap konferenciára ültek össze Osloban, amelyen megbeszélték az európai általános helyzetet.

— Becsapott a villám az aláaknázott hidba. Liegeből jelentik: A val benoitai vasúti hidat tegnap éjjel villámcsapás érte. A villámcsapás következtében felrobbant az aláaknázott hid, amely a levegőbe repült. A nemzetközi események fejlődése következtében a katonaság több hidat aláaknázott. A val benoitai szerencsétlenségnek hét halott és számos sebesült áldozata van.

— Eltemették a medgyesi repülőszerecsénylenség áldozatát. Bucurestiből jelentik: Tegnap este temették el nagy gyászompával Clasciuc Vladimir repülő kapitányt, aki a medgyesi baleset következtében meghalt. A temetésen megjelent Paul Teodorescu légügyi miniszter is.

— Családi dráma Csernovitzban. Csernovichból jelentik: Megrendítő családi dráma történt tegnap. Sofia Dasches 38 éves asszony három héttel ezelőtt elvált férjétől, aki Hotinba hátrahagyta. Az asszony leányával és fiával élt együtt és mintegy egy évvel ezelőtt szerelmi viszonyt kötött egy csernovici kereskedővel. Emiatt a gyermekek el voltak keseredve és a fiu közölte anyjával, hogy apjához utazik és kérte anyját, hogy készítse elő csomagjait és adjon pénzt neki. A fiu közben még kérte anyját, hogy vessen véget a viszonynak, de mivel kérelme hiábavalónak bizonyult, kést ragadott és többször beleszurt anyjába. Ezután felvágta saját ereit. Mindkettőjüket súlyos állapotban kórházba szállították.

— Nem kell hadgyakorlatra bevonulni azoknak a földműveseknek, akik már váltak gyakorlaton. Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy az ősi termsé betakarítása a koncentráció és a hadgyakorlatok idejére esik és szükség van munkásokra, a specialisták, a mezőgazdasági gépek, a kocsik és minden szükséges anyag a községekben maradnak. A minisztertanács folyó évi augusztus 8-án hozott határozata értelmében ez a rendelkezés vonatkozik mindazokra a földművesekre, akik már be voltak, vagy be vannak hívva és akik képtelenek segítséget nélkül ezeket a munkákat elvégezni.

3 szeptember 2
Szombat
István Rebecka,
M. mant

Krisztus után 70 szeptember 2-án pusztították el a rómaiak Jeruzsálemet. Ezzel vége lett a hosszú zsidó háborúnak, a melyben a zsidók hősiességgel védelmezték városukat és a Salamon király által épített templomukat.

1858. szeptember 2-án született Fadrusz János hírneves magyar szobrász. Gyermekkorában lakatosnak volt, de már akkor megnyilvánult benne a művészi lángész. Tehetségére felfigyeltek és kiképeztették. Leghíresebb alkotásai a kolozsvári Mátyás-szobor, Wesselényi Miklós báró és a pozsonyi Mária Terézia szobor, amelyet a csehek elpusztítottak.

— Összeomlott egy hid Svédországban — 16 halott. Stockholmból jelentik: A lehneminti hid összeomlott. Negyven munkás, akik a hidat javították, a vízbe zuhant és csak 24-et sikerült megmenteni.

(—) Letartóztatás házassági ígéret megszegéséért. Hadrea Aron huszonnégy éves üvegségéd hosszabb ideje udvarolt M. I. tizenöt éves leánynak, akinek szülői előtt házassági ígéretet is tett. Egy darabig járt a házhoz, aztán kimaradt és más leánynak kezdett udvarolni. A leány szülői feljelentést tettek a fiatalember ellen házassági ígéret megszegése miatt, mire letartóztatták és beszállították az ügyészségi fogházba.

BEGOVITS TÁNCISKOLAJA

I. PIATA LIBERTATII 4.

SZEPTEMBER 3-án
NYILIK MEG

Minden csütörtök és
vasárnap táncgyakorló óra

(—) ZARÁNDOKLAT RADNÁRA. A szeptember nyolcadiki szokásos Kisasszony-napi gyalogos zarándoklat szeptember hatodikán indul városunkból Radnára. Az egyes városrészek zarándokai saját templomukban gyülekeznek szeptember hatodikán, szerdán reggel félöt órakor. Onnan körmenetben a Dóm-templomba mennek, ahol öt órakor szentmise lesz a zarándokok részére. A zarándoklat, — amelyet Fodor József, a katolikus Népszövetség Temesvári Egyházmegyei Központjának főtájkára vezet — szeptember tizedikén érkezik vissza Temesvárra. Szeptember nyolcadikán különvonat is indul a józsefvárosi pályaudvarról reggel négy órakor. A gyárvárosi állomáson 4 óra 5 perckor áll meg a zarándokvonat. Jegyek elővételben oda és vissza száz leiert kaphatók: I. kerületben Miseszó kegytárgyüzlet, II. kerületben Jaszenszky női divatárüzlet, III. kerületben plébániahivatal, IV. kerületben Compas könyvkereskedés.

(—) Munkásnékkarok szereplése a városi színházban. Vasárnap, szeptember 3-án déliöt tizenegy órakor öt bányási munkásnékkar versenyez egymással az elsőbbségért a városi színházban. A versenyző énekkarok a következők: Temesvárról a Lyra vasúti énekkar és a villamos vasúti alkalmazottak énekkara, Lugosról a Progresul és az Armonia Textila, Resicáról pedig a Munkásdalárda. A legjobbnak talált énekkar résztvesz Bucurestiben a Munka és Jókodv intézmény által rendezendő országos énekversenyen. A bírálóbizottság tagjai Dragoi Sabin zeneiskolai igazgató, Cuteanu és Perian Joachim tanárok. Az énekkarokon kívül több munkászenekar is fellép. A belépés ingyenes.

A világ legnagyobb madonna-szobra

Lyontól tízennégy kilométerre fekszik Mas Rulier, egy négyszázötven lakosú kis falucska, ahol most szentelték fel a Szent Szivről nevezett Istennanya szobrát. Ez a szobor arról nevezetes, hogy jelenleg a világ valamennyi hatalmas vallásos jellegű szobrát túlszárnyalja nagyságban: 32.60 méter magas. Nyolc lábbal magasabb, mint az Andok híres Krisztus szobra Argentína és Csile határára. Utóbbi számított eddig a világ legnagyobb vallásos szobrának. A szobor belsejében lépcső vezet fel egy kis terraszra, amely a szobor fejét díszítő korona mögött van elhelyezve. Erről a kilátó terraszról ötven kilométernyire ellátni egészen a francia Alpokig. A szobor talpazatában kis kápolna van, amelynek hossza nyolc méter, magassága hat méter. A szobor sulya 1500 tonna.

Hol nyugsznak Gutenberg hamvai?

A mainzi Gutenberg-muzeum igazgatója, Ruppert, beható kutatások eredményeképpen anyagot talált és állított össze, amellyel kétségtelenül bizonyítani tudja, hogy Gutenberget, a nyomtatás feltalálóját Mainzban temették el. Mincegy éve, hogy Gutenberg halála után Adam Celthus egyik 1499-es keletkezési, mainzi nyomtatásban a könyvnyomtatás feltalálóját dicsőítette a cikket ezekkel a szavakkal végzi: „Hamvai a mainzi Szent Ferenc-templomban nyugsznak. Ennek az iratnak hitelességét igazolta Maximilian Jungen is, aki a feltaláló családjának tagja volt. Gutenberg sírjának templomát azonban 1742-ben lebontották és helyette egy új templomot építettek, amelyet 1793-ban ismét lebontottak. Ma egy ucca vezet azon a helyen, ahol egykor a templom állott. Minthogy Gutenberget, mint világi hitelt minden valószínűség szerint nem a templom kőszében, hanem a templom főhajójában temették el, azon a helyen kell Gutenberg sírját feltételezni, ahol egykor a templom hajója állott. Ezt a helyet most Mainz városának intézkedésére méltó állapotban hozzák. Siremléket is állítanak fel, hogy a város legnagyobb fiának nyugvóhelyét megjelöljék. A kulturvilág 1940-ben ünnepli meg a könyvnyomtatás öttszáz éves fennállását, s ekkorra a nyomtatás mesterének siremléke már állni fog Mainzban, hogy a világ hódolhasson emlékének.

(—) A polgármesteri titkár hazatért szabadgárol. Burai Coriolan dr. a polgármesteri hivatalára visszatért egy hónap szabadságáról és tőle átvette hivatalát.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATÁSA

Szombaton, szeptember 2-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Unirii téren levő Weiz gyógszertár.

A II. kerületben a Stefan cel Mare utcában levő Jahner R. gyógszertár.

A III. kerületben a Carol útton levő Márta gyógszertár.

A IV. kerületben a Gen. Dragalina téren levő Graciu gyógszertár.

A V. kerületben a Corvin gyógszertár és U. kisodán Panajeh Ermó gyógszertára állandó és szakai szolgálatot tart.

Mozzi

A nők börtöne Ujdonság a Corso moziban

A Corso-mozgó izléséről, kiváló válogató szelleméről tett ismét tanúságot az, hogy városunk közönségével megismertette „A nők börtöne” című filmet. Egészen külön helyet foglal el a filmművészetben ez a páratlanul érdekes mű, amely ugyanakkor amikor a legszélesebb tömegeket is kielégíti, egy szerszám magas irodalmi értékkel bír. Carco, a híres író, a párisi alvilági élet nagyszerű krónikás szellemi rendezője ennek a filmnek, sőt szerepel benne. Ott látjuk alakjait meglevenedni a vásznon amint szövegét a cselekmény titkoszatosszálaít. A valóságos élet tárul itt fel előttünk, nincsenek kuliszok, kibontakozik előtünk megdöbbentő szélességben, gyanus csapszékével, ledér kis színházaival. Montmartre, a nagy történelmi múltú Saint Lazar női fegyház, megdöbbentő szélességében az egész a világi Páris. Az élet színpada ez és a való élet megtes teddét alakjai a színészek is, akik egytől egytől csusteljesítményt nyújtanak szerepeikben. Vivian Romance megdöbbentően igaz és párisi, mint külföldi ki varieté énekesnő, a kerítőnő szerepében Margarete Deval olyan, mintha egyenesen Zolának Nana című regényéből lépett volna ki, drámai alakítást nyújt a szépséges Renée Saint Cyr és festő esetjére méltó Georges Flament, mint vérbeli apacs. Mintha csak Carco egy regényét olvasnánk, olyan elementáris színében, valózatokban tárul fel előttünk különös lelki árnyalataival a börtön, a büntanyák, az ódon külvárosok elrejtett élete. Felejthetetlen élményt jelentett számunkra ez a film, mely zsumfól nézőtér előtt arat nap-nap után sikert.

MŰSOR:

SZOMBAT, SZEPTEMBER 2.

APOLLÓ: A halálbrigád (angol film).
CAPITOL: Miss Raffles (angol film).
CORSO: A nők börtöne (francia film).
SCALA: Bánatos ucca (francia film).

(—) Temesvárott új terményértékesítő szövetkezet alakult. Temesvárott Ogorul Banatean néven új szövetkezet alakult, amelynek célja a mezőgazdasági termények értékesítése. Az alakuló közgyűlésen Pavel Petru mezőgazdasági kamarai elnök rámutatott az új szövetkezet szükségességére. Többek felszólalása után Negrutiu agrárnernök felolvasta az új szövetkezet alapszabályait, amelyeket egyhangúlag elfogadtak és kimondták, hogy ötszáz leies részjegyeket bocsátanak ki, amelyek két részletben törleszthetők. A szövetkezet vezetőségét a következőképpen alakították meg: elnök: Bogdan Antoniu Pészak, alelnök: Toma Petru Kisoda, pénztáros: Ursica Ioan Giroda, titkár: Isacu Sabiu Nyerő, választmányi tagok: Lazarescu Arca-die Zsadány, Hérzovi Aurel Nagykomlós, Stoia Ioan Remetea, Babescu Moise Kisoda, Pavel Ilie Székess-út, ellenőrök: Dogariu Ioan, Limbalata Andrei és Mclaus Vasile.

Ismét ebédelhet, vacsorázhat a

LLOYD-Tavernában

Délben menürendszer

— Készülék a gázmérgezetek megmentésére. Kopenhágéból jelentik: Bohr dán professzor, akit fizikai Nobel-díjjal is kitüntettek már, olyan különleges oxigént lélegző műszert szerkesztett, amely határozottan segít gázmérgezetek megmentésére. A Nobel-díjas dán tanár ötezer készüléket gyártott.

— Az északi államok kongresszusa. Brüsszelből jelentik: Pénteken reggel ült össze az osztrák szerződést aláíró államok képviselői Pierlot elnöke alatt, hogy az északi államok álláspontját lesegezzék a jelenlegi nemzetközi helyzetben. Norvégia, Svédország, Finnország, Hollandia, Dánia, Luxemburg és Belgium közösen semlegességet fogadnak.

— Finnországba nem lehet beutazni. Helsinkiből jelentik: Az államtanács megtiltotta, hogy Finnország területére idegenek utazzanak. Ugyanakkor tiltó rendelkezést adtak ki a vas külföldre való szállítására is.

Elkobozták a cseh légionáriusok vagyonát

Prágából jelentik: A Havas gyűnökség úgy értesült, hogy a cseh légionáriusok nemzeti egyesületét a protektor rendelete alapján feloszlatták. Az egyesület vagyonát a Gestapo elkobozta.

A temesvári rendőrség motorizálása

Gritta Ovidiu rendőrkezes modern szellemben fejleszti a rendőri szolgálatot

Gritta Ovidiu rendőrkezes, aki a temesvári rendőrség élén annak vezetését eredményesen és szakavatottsággal végzi, újabb bizonyítékát adta a rendőrség modernizálására való törekvésének. Most, amikor Gritta Ovidiu rendőrkezesot visszavert nyári szabadságáról és újból átvette hivatalának vezetését,

több motorkerékpárt vásárolt a rendőrség részére és tervbe vette autók és rendes kerékpárok beszerzését is.

Ezekre a járművekre a rendőrségnek szüksége van, hogy mindenkor azonnal a helyszínen lehessen. El elsősorban a bűntényeknél fontos, amikor a tettesek gyors üldözésére van szükség. Ha bárhol valami történik, amikor a rendőrségnek azonnal közbe kell lépnie, a közönség hívja fel az 1440, vagy 1441 telefonszámokat. Ejjel az ügyeletes rendőrtiszt siet a helyszínre, nappal pedig az, akit arra kirendelnek.

Felelősek külön kiemelni, hogy a temesvári rendőrség ezzel a világvárosi rendőrségek nivójára emelkedett, ahol már régen működik motorizált rendőrség. Gritta Ovidiu rendőrkezes ezel jelentős lépéssel vitte előre a temesvári rendőri szolgálatot. A motoros rendőrségnek mindjárt az első napokban dolga akadt. A rendőrségre ugyanis telefonértesítés érkezett, hogy Raducin Emilnek a gyárvárosi szőlőkben levő lakására betörték és onnan pénzt és különböző holmikat vittek el 12.000 lei értékben. A rendőrség részéről Santau bűnügyi főnök, Adamescu rendőrkomiszár és Kantor Anton rendőrlegény-ségi parancsnok motorkerékpárokon azonnal a szőlőkbe siettek. Megállapították, hogy a betörést Botz Guci ismert mehalai betörő követte el.

Üldözésére indultak motorkerékpárokon és csakhamar megállapították, hogy a kukoricásban rejtőztek.

A kukorica mentén egészen a Mehaláig üldözték.

(—) Unitárius istentisztelet. A temesvári unitárius egyházközség vasárnap, szeptember 3-án délután hat órakor az evangélikus templomban istentiszteletet tart.

(—) Vak ember balesete. Balázs Lajos negyvenkilenc éves vak ember, aki az erzsébetvárosi Domnita Elena ucca 33 szám alatt lakik, tegnap délben a Mária-szobor közelében a Dója ucca kocsiján akart keresztülmenni, amikor az éppen elindult egyik hatos villamos kocsit elütötte. Balázs a fején szenvedett sérülést. A mentők első segélyben részesítették és a kórházba szállították.

(—) Nagyszabású teniszereny Temesvárott. Az Autóklub pályán ma, szombaton délután fél-négy órakor nagyarányú bemutató teniszereny kezdődik, amelyen a fővárosi kiváló játékosok közül résztvesznek Tanasescu, a Londonból visszatért teniszbajnok, továbbá Badin és Erős bucarestii mesterjátékosok, valamint Temesvár és Arad legjobb játékosai. A verseny holnap, vasárnap délelőtt és délután is folytatódik és sportkörökben a leg-élénkebb érdeklődést váltja ki.

(—) Változás a Nemzeti Bank temesvári intézetének vezetésében. Suciú Mihait, a Nemzeti Bank temesvári intézetének igazgatóját, mint jelentettük, vezérfelügyelőnek léptették elő és a bank bucarestii központjához osztották be. A temesvári intézet igazgatójává Esanu Gheorghet, a Nemzeti Bank behozatali osztályának vezetőjét nevezték ki. Az új igazgató október 1-én veszi át a Nemzeti Bank itteni fiókjának vezetését.

(—) Meghalt övegy Ferenczy Sándorné. Budapestben meghalt patakfalvi Ferenczy Sándorné, Ferenczy Sándor volt temesmegyei alispánnak s későbbi budapesti élelmezési kormánybiztosnak az özvegye. Az elhunytat, akinek Temesvárott számos ismerőse és tisztelője él, Budapestben holnap temetik.

Ma, szombaton este, megnyílik — másorral a

LLOYD-TAVERNA

— A világ legnagyobb virágkiállítása. Most nyílt meg az angliai Southportban „a világ legnagyobb virágkiállítása”. Több mint ötezer font értékű díjat, dísztagyat és érmét osztanak ki a kiállítók között. Ötventagú zsűri bírálja el a virágok szépségét.

— „Nemzetközi senkik”. Clarence Gilchrist, a híres amerikai szobrász sorra járja az európai országokat. Minden népek egy-egy jellemző férfi- és női típusát akarja megmintázni. A szobrgyűjteményt „nemzetközi senkik” címmel fogja kiállítani.

CORSO mozi
A jövő héten
csak 2 napig

TEMESVAROTT

UTOLJARA:

Jeanette
MacDonald
Nelson Eddy

(—) Búcsú a Józsefvárosban. A józsefvárosi katolikus egyházközség a szokásos búcsúünnepséget vasárnap, szeptember 3-án tartja meg. A búcsú alkalmával a kirakodó vásár már reggel az első mise után kezdődik és szakadatlanul a késő esti órákig tart. A vásár a piactéren lesz és minden évben élénk és vidám élet központja szokott lenni.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Vinyarszki Erzsébet, Vízél András, Knöpfermann Konrád, Calaras Ioan, Ungos Bertalan.

(—) Halálozások. Meghaltak: Szabó András negyvenhét éves cipész, Kedves József ötvenhat éves pék, Kocsisán Irma tizenhat éves, Kertes Farkas hatvanhat éves magánzó, Campianu Leonte egy éves, Barbuti Emánuel huszontöt éves vasúti mázoló, Bohr Katalin született Hajla hetvenkét éves, Lithau Herbert tizenkilenc éves munkás.

(—) Adomány. A Déli Hírlap szegényalapja javára T. E. olvasónk száz leit adományozott. A gyűjtést folytatjuk és minden egyes adományt nyugtázzunk.

Minden vasár- és ünnepnapon d. u. 5—7-ig
MŰSOROS TEADELUTAN a

Lloyd-Tavernában

(—) Lopások a vonaton. Leibovici Zibu botosani kereskedő Bucurestiből az éjszakai vonattal Temesvárra utazott. A vonaton ellopták húszezer lei értékű aranyóráját. A károsult kereskedő a temesvári vasúti rendőrségen feljelentést tett. — Bredan Petru boksnai lakos a resicai vonattal Temesvárra érkezett. Útközben ellopták a tárcáját, amelyben több száz lei készpénze és valamennyi irata volt.

A SCALA mozgó szezonnyitó jelentése

A SCALA-mozgó igazgatósága közli, hogy mint az elmúlt évben, az idén újból a SCALA fogja bemutatni a legjobb, legnagyobb és legújabb slágerfilmeket. Az igazgatóság külön is felkéri a n. é. közönséget — tekintettel a nagy filmek rendkívül magas költsédjára — minél többen látogassák a SCALA SLÁGER MOZIT

MA ÉS MINDENNAP

bemutatásra kerül a francia filmgyártás legszebb filmje:

„BETTAUER”

világhírű regénye

A bánatos ucca

Főszerepben:

INKISINOFF, DITA PARLO és ALBERT PREJAN

ELŐKÉSZÜLETBEN

MICKEY ROONEY első németül beszélő filmje

= KÖZGAZDASÁG =

Megállott a németországi
lencse-kivitel

A gyors egymásutánban megkötött német-orosz gazdasági és politikai szerződések nemcsak diplomáciai, hanem gazdasági téren is bizonyos bonyodalmakat idéztek elő. A kettős szerződés következményeit illetően még általános tájékoztatás iradódik Európaszerte, de egyes jelenségekben már érezhető hatásait. Az ország lencsekereskedői és nagy exportcégei például éppen a német-orosz kereskedelmi szerződésre való tekintettel beszüntették ebben a cikkben a vásárlásokat. Magatartásukat a következőképpen magyarázzák: az ország nagy lencsefeleségei eddig Németországban találtak legjobb piacot. Most az orosz szerződés következtében nem lehet tudni, hogy Németország nem Oroszországból fogja-e fedezni lencseszükségét? Ebben az

esetben ugyanis a romániai lencsét a nagymennyiségű, valószínűleg olcsóbb orosz lencse ki fogja szorítani a német piacokról. Ha azonban nem is szorítja ki, tekintve a román-német gazdasági szerződést is, minden bizonnyal lényeges árcsökkenést fog előidézni. Míg tehát a helyzet teljesen nem tisztázódik, az exportörök felfüggesztették a vásárlásokat. Ez a körülmény rendkívül kellemetlenül érinti több megye gazdáközönységét, ahol nagymennyiségű lencse vár eladásra. Az elmúlt években éppen augusztus utolsó hete volt az, amikor nagy mennyiségek találtak vevőre ebből a terményből. Most is nagy a kínálat, de érdeklődés a lencse iránt, a fentebb körvonalazott okok miatt, alig nyilvánult meg.

Újból életbelépett az üzletek téli zárórarendje

A temesvári Kereskedők Egyesülete közli, hogy a nyári zárórarendet és az arra vonatkozó egyezményt a tegnapi napon lejárt, következőképpen ismét a téli záróra lépett életbe. Ez annyit jelent, hogy szeptember elsejétől kezdve a déli időben az összes üzletek újból egy és

három óra között tartanak zárva, este pedig hét órakor, szombaton és a törvényes ünnepnapok előestéjén nyolc órakor, az élelmiszer- és fűszerüzletek pedig minden este nyolc órakor kötelesek zárni.

A csomagok feladásánál a posta új rendszert
valósít meg óvadékkal és feladási lajstrommal

Az utóbbi napokban a postacsomagok feladásával kapcsolatban több cég fordult panaszszal a Kereskedők Egyesületéhez amiatt, hogy a postahivatalok szeptember elsejével kezdődőleg új rendszert akarnak életbeléptetni a csomagok feladásánál, amely szerint sziériában feladott postacsomagoknál (három csomagon felül) a felvett 10.000 lei óvadék letétbe helyezéséről és egy feladási lajstrom beszerzéséről teszik függővé.

Ezzel kapcsolatban az egyesület utánajárt a kérdésnek és a központi postahivatal vezetőjével történt megbeszélés alapján megállapította, hogy a panaszos cégek helytelenül értelmezték a posta intézkedését. Nevezetesen a csomagok feladása nincsen függővé téve se óvadék letétbe helyezéséről, sem feladási lajstrom használatától. Ilyen lajstrom beszerzése teljesen a kereskedők tetszésére van bízva s ez érdekükben is áll, mert azzal az előnnyel jár, hogy az eddigi

feladási jegyzékeket feleslegessé teszi s helyettesíti azokat. Azáltal, hogy a cég odahaza töltheti ki az összes iratokat, sőt a feladási vevényt is, a feladás rendkívüli módon meggyorsul és leegyszerűsítettik. Ami az óvadékot illeti az a kiadott nyomtatványok biztosítására szolgál, melyeket a posta ezen óvadék letétele ellenében szolgáltat ki a feleknek. Valószínű, hogy a 10.000 lei összeg a posta hivatalos lapjába becsúszott sajtóhiba csupán, mert az egyidejűleg kiadott sürgőnyutasítás

az óvadék összege gyanánt csak 1000 lei összeget jelöl meg.

Egyébként ezt a kérdést a posta még a mai napon tisztáznia fogja a postavezérgazgatóság útján, és valószínű, hogy az itteni gazdasági élet a sajtóhibából eredő riadalom helyett, egy hasznos és helyes újításban fog a posta részéről a csomagfeladással kapcsolatban részesülni.

Kielégítő a temesvári
gyárvállalatok nyárvégi
inkasszója

A rendkívül gyengén sikerült téli és tavaszi vásár megcsappant forgalma következtében a temesvári kereskedők túlnyomó része nem tudott eleget tenni kötelezettségeinek a hitelező gyárvállalatokkal szemben. A tavaszi nemzetközi vásárg idején a gyárak elhatározták, hogy nem fokozzák a piac idegességét az erőltetett inkasszókkal és mivel maguk is kényszerhelyzetben vannak, jobbnak látták a hitelek újbóli kibővítését és a fizetési határidők meghosszabbítását. Így a kereskedők zavartalanul elláthatták magukat nyári áruval, de sulyosabb összegű kötelezettségeket vállaltak nyárvégi terminusokra. A gyárak tulajdonképpen a nyárvégi terminusokat szánták a piac próbakövének és ettől tették függővé további üzletpolitikájuk irányát. Mindkét fél részéről érthető aggodalommal tekintettek tehát a nyárvégi inkasszó elé, de szerencsére a nyári vásár nagyreszt kielégítette a várakozást. Különösen az időközben megindult közmunkák dobtak nagyobb készpénzmennyiségeket a piacra és a fogyasztók vásárlóerejének megnövekedése általánosságban is érhető volt. A kereskedők viszont mindent elkövettek, hogy a nyárvégi terminusokra fedezzék magukat a szükséges összegekkel, ami egyelőre sikerült is. Az első esedékességek már a napokban zavartalanul befolytak a gyárakhoz, amelyek kielégítőnek tartják az inkasszót és azt remélik, hogy az elkövetkező hetekben nem lesz fenakadás.

Tilos az azalea-bokrok és egyéb
déliszlaki növények behozatala

A földművelésügyi minisztérium szigorú rendeletet adott ki a virágkereskedések kirakataiban viruló rózsaszínű, fehér, piros azalea-bokrokra vonatkozólag. Az azaleát ugyanis Coloradóból importálják, mégpedig földdel együtt. Ennek a földnek van egy pusztító és veszedelmes lakója: az úgynevezett „Coloradói féreg”, amely a legkisebb földdarabokban is megél. Miután már előfordult, hogy azalea-bokrok földjével Romániába is behozták a veszedelmes élősdit, a földművelésügyi minisztérium még 1937-ben rendeletet adott ki, amelynek értelmében szigorúan tilos az azalea-bokrok behozatala. Most a földművelésügyi miniszter újabb és még szigorúbb intézkedéseket tett és nemcsak az azalea, de minden csak földdel együtt szállítható délnövény behozatalát megtiltotta. A vámhatóságokat felhatalmazták rá, hogy a legerélyesebben vizsgálják át minden külföldi virág-küldeményt, miután a „coloradói féreg” a földbe jutva, elpusztítja a burgonyatermést.

(=) A BÁNSÁGI GABONAPIAC HELYZETE napok óta csendes és az árakban nagyobb változás nem észlelhető. Egyedül a tengeri ára emelkedett kisebb mértékben. A piaci árak a következők: Búza 75 kilós 420 lei, tengeri 440 lei, korpa 320 lei, új zab 400 lei, új takarmányárpa 350 lei, tavaszi árpa 430 lei, muharmag 400 lei, tökmag 950 lei, káposztarepe 850 lei, lencse 600-700 lei százkilónként.

A gyümölcsstermes csak ipari
feldolgozással értékesíthető

A földművelési minisztérium becslése szerint az idei szőlőtermés minőségben jót ígér, mennyiségben azonban az időjárási viszonytárságok folytán a tavalyinak alig hatvan százalékát. A beéré mintegy tíz nappal korábban várható a rendesnél. A hivatalos becslés szerint a tavalyi készlete meglehetősen elfogytak és így az árak tartottak. Dacára a várható mennyiség sajnálatos kisebbségének, a bornál épügy változatlanul fennáll az értékesítés nagy nehézségeinek problémája, mint a összes gyümölcsfélénél általában. A nemzetköz forgalom most véletlel fogozott elzárkózása a idén még kérdésesebbé teszi az árak elhelyezését. Egyre inkább előtérbe nyomul tehát a természet segítség egyetlen útja: a többé kevésbé romlandó és idénycikkek ipari feldolgozása. A bornál ez az ecetgyártás útján részben meg van szervezve és borpárlat, konyak és szeszgyártás formájában további kifejlésre vár. A gyümölcsökből jó viszonyok között is és kellő kereskedelmi szervezés esetén is csak a legelsőrendűbb minőség szállítható. És ezekben is sajnos nehézségeket okoz a standardizálás hiánya. Minőségileg annyira kevert a termelés, hogy ugyanazon fajtának és minőségnek nagyobb mennyiségben és rendszeresen történő szállítása lehetetlen. E nélkül pedig kereskedelmi értékesítés lehetetlen. A gyengébb minőségű pedig ipari feldolgozás híján teljesen értéktelen, még háziállatok etetésére is alig használható fel. Házi iparként itt-ott akadnak konzervkészítő és gyümölcsaszaló kis telepek, gyümölcsiz-gyárcaikkák, de megmenteni a veszendőbe menő nagy értékeket és megélést biztosítani főleg a gyümölcsstermesre hivatott és mást termelni alig tudó vidékek szegény népének csak az ipari feldolgozás rendszeresítésével és összpontosításával lehet. Belejártszik ebbe a gyümölcsipálnak kisúston főzésével járó nagyfokú alkoholizmus is, amely a saját részre megengedett főzés és esetleg a mennyiség titkos nagyobbítása által egész vidékeket a fejlődés helyett a romlásba visz. A kormány gazdasági és népmegtartási célokak egyformán alátámasztott törekvése kell legyen a gyümölcsstermes ipari feldolgozásának a fennálló zürzavarból kiemelése és megalapozott, komoly ipari gazdasági águl kifejlesztése. Arad és környéke kimondottan bor és gyümölcs vidék. A sok érdemes munkát végzett aradi mezőgazdasági Kamarára nagy feladat vár ennek a megszervezése körül.

= Okszerű takarmányozás címen Szeghő Dénes nyug. állattenyésztési felügyelő, az EMGE állattenyésztési felügyelője tollából az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet állattenyésztési szakosztályának kiadásában több mint 100 oldal terjedelemben, képekkel gazdagon díszítve egy igen értékes szakmunka jelent meg, mely úgy a kis, mint nagyobb gazdák számára nélkülözhetetlen. A takarmányozás alapfogalmait a különféle szalás, gyök és gumós, valamint az összes abrak takarmányokat, azok tápértékét tudományos alapon, népies modorban ismerteti. Külön fejezetekben részletesen ismerteti a szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, baromfiak és egyéb apró háziállatok szakszerű takarmányozását. Külön fejezetekben tárgyalja a növények és felhőnt, használati és tenyészállatok, hízók stb. gazdaságos táplálását. A könyv számos kimutatást közöl, amelyek a modern állattenyésztők részére gyakorlati téren sok értékes szemléltető tájékoztatást nyerhetnek. A díszes kiállítású munka megrendelhető az EMGE-nél, Cluj, Str. Regalá 16 szám alatt 25 leirt, mely összegben a rendes postai portó is bennefoglalatik. Ajánlott küldemény gyanánt a fenti árhoz 12 lei portó számítandó. A könyv a közeli napokban a jobb kereskedésekben is már kapható lesz.

= Megelőnkült a gabonapiac. Bucurestiből jelentik: A gabonapiac az utolsó héten felélnkült és hatalmas arányú vételek történtek. Közel 40 ezer vagon búzát vásároltak össze.

= Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az Erdélyi Méhészeti Egyesület folyó évi szeptember hó 11-21-ig Kolozsvárt ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez az egyesület házsorgárdi méhészeti telepén. A tanfolyamra jelentkezhetnek férfiak és nők, leányok és asszonyok. A tanfolyami előadások minden délután 4 óratól tartanak. A tanfolyam ingyenes, csupán beiratásért fizetendő szemlélyenként 100 lei. A tanfolyam hallgatói úgy elméleti, mint gyakorlati téren kiképzést nyernek és az egyesület a tanfolyam elvégzéséről a hallgatóknak bizonyítványt ad. Jelentkezni lehet az EMGE-nél naponta 8-2-ig. Címe: Cluj Str. Regalá 16.

Cornateanu földművelésügyi miniszter ellenőrző szemlélt tart országoszeret, hogy meggyőződjön arról, miképpen tartják be a gabonnértékesítésről szóló rendeletet.

SPORTSEMÉNYEK

Barátságos tüntetés jegyében zajlott le a lengyel-magyar válogatott labdarugómérkőzés

A Gazeta Sporturilor munkatársának érdekes levele Varsóból. Nagy lelkességgel fogadták a magyar csapat vezetőit és tagjait

A Bucuresiben megjelenő Gazeta Sporturilor varsói munkatársa levelet írt Varsóból, amelyben kizárólag a múlt vasárnapai lengyel-magyar válogatott labdarugómérkőzéssel foglalkozik. Az újságról levelében a következőket írja:

— Most több nappal a mérkőzés után megállapíthatjuk, hogy ez a találkozó több volt, mint egyszerű nemzetközi mérkőzés. Sportkörökben a legnagyobb figyelmet szentelik a politikai eseményeknek, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy Magyarország egy esetleges bonyodalom alkalmával semleges marad, Budapest baráti gesztusa nagyszerű benyomást keltett a lengyel körökre. A lengyelek nagy elégtétellel fogadták a hírt ezekben a feszült pillanatokban. Ilyen módon érthető, hogy a budapesti kormány bejelentése óta a lengyelek rokon-szenv tüntetéseket rendeznek. Az idegen labdarugócsapatot rendes körülmények között jól fogadják Lengyelországban. A magyarokat kellemesen lepte meg az a barátságos és lelkes fogadtatás, amelyet a lengyel szövetség készített elő számukra az érkezésnél. Külön vasuti kocsit bocsátottak a magyar csapat rendelkezésére, az állomásnál zenezőval, lengyel és magyar nemzetiszíni zászlókkal fogadták őket. Gépkocsikon Varsó legelőkelőbb szállodájába vitték őket. A szállodánál újabb barátságos fogadtatást rendeztek számukra. A mérkőzésen ugyanez a figyelem és udvariasság a magyarokkal szemben, a lelátók zűfelaság meglelték.

— Az egyik angol kartársam mellett állottam, — folytatja a Gazeta Sporturilor munkatársa — akivel néhány szót váltottunk. „Ez nem sporttün-

etés, hanem kimondottan politikai tüntetés” — mondotta. Londoni kartársamnak igazsága volt. Azt mondhatnám, hogy ez a barátságos fogadtatás megváltoztatja a magyar csapat játékát is, nem játszott már olyan elkeseredetten, mint máskor. A játékosok sokkal nyugodtabbak és higgadtabbak voltak, mint más mérkőzésen — fejezi be levelét a fővárosi sportlap varsói munkatársa.

A Chinézul hoinap mérkőzik a B-ligában

Holnap, vasárnap, délután öt óraker a Banatul-pályán a Chinézul együttese játssza első mérkőzését a B. ligában. A turneuseverini CFR ellen mérkőzik a temesvári csapat és bizonyos, hogy legjobb embereit küldi harcra a győzelemért.

Sporthirek mindenfelől

„Nem megyek többet Franciaországba” — jelentette ki a most visszatért Bogdan. Kijelentése szerint legalább is mint labdarugójátékos nem fog többet francia földre lépni. Ugy látszik Bogdan megkomolyodott.

80 ezer leit kér a Kárpát FC Opreaért. A Sportul Studentesc szeretné leszerződtetni Opreat, aki az elmúlt bajnoki idényben a Kárpát FC csapatában játszott. A nagybányai csapat vezetősége 80 ezer leit kér a játékosért, míg a fővárosi csapat csak 50 ezer leit hajlandó kifizetni érte.

Körmérkőzés Bucuresiben. A Venus vasárnap a Ripensia, Rapid FC bevonásával körmérkőzést rendez, amely alkalommal megfigyelik a játékosokat a jusozslavok elleni válogatás szempontjából.

Megővta a Juventus a Ripensia ellen elvesztett bajnoki mérkőzést. Vasárnap bonyolították le Temesváron a Ripensia — Juventus nemzeti bajnoki mérkőzést, amelyet a temesvári csapat nyert meg 3:0 arányban. A Juventus vezetősége megővta a mérkőzést, mert Regdonnak nem volt játékjoga. Regdon a nyár folyamán a nagybányai Kárpát FC csapatához irt alá igazolást, azonban a szövetségtől nem kérte az átigazolást. A határidő letelvével, Regdon visszamaradt ugyan a Ripensianál, azonban a szabályok értelmében október 1-ig a játékosját felfüggesztik. Ennek ellenére vasárnap játszott. A Juventus ezen az alapon nyújtotta be óvását és minden reménye meg van rá, hogy a mérkőzés két pontját meg is kapja.

Rádió

SZOMBAT, SZEPTEMBER 2.

Bucuresi. 7: Hanglemezek, torna, háztartási és egészségügyi tanácsadó. 12:00: Időjelzés. 12:05: Hanglemezek. 13: Időjelzés. 13:10: Hangverseny. 14:10: Rádió újság. 15: Aktuálisok. 18: Országór-óra. 19: Időjelzés, vízállásjelentés. 19:02: Szalóznene. 20: Előadás. 20:45: Hangverseny. 21:00: Rádió posta. 21:15: Rádió újság. 21:30: Román műsor Franciaország számára. 22:30: Rádió újság. 22:45: Francia műsor közvetítése Párisból. 23:45: Francia és angolnyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. 11: Hírek. 11:15: Ifjúsági rádió. 11:45: Felolvasás. 13:10: Beszkr-tzene. 13:40: Hírek. 14:30: Hanglemezek. 14:30: Hírek. 17:20: Felolvasás. 17:45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Hírek szlovák és magyar-ország nyelven. 18:10: Felolvasás. 18:35: Hanglemezek. 19:05: Magyarország — Franciaország vízipólómérkőzés közvetítése. 19:35: Hangverseny. 20: Felolvasás. 20:15: Hírek. 20:25: Cigányzene. 21: Fűszer és csemege. Hangjáték. 22:40: Hírek. 23: Hangverseny. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Cigányzene.

Budapest II. 20:25: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21:20: Felolvasás. 21:50: Hanglemezek. 22:35: Időjárásjelentés. 22:40: Szalóznene.

A DZSUNGEL

TITKA

A „Déli Hírlap” eredeti regénye
Irtta: K. D.

— De az ördögbe is — kiáltott fel Johnson és hátsó zsebéből villámgyorsan revolvert rántott elő, de megelőzte egy rövid, tompa dörrénés.

A fiatal indus gyorsabb volt és lőtt. Johnson kezében darabokra zúzódott a revolver és sérült kezéből kővér vércseppek peregtek le a padló szőnyegére.

Sana Bitru, mintha mi sem történt volna, egyik kezével gyöngye ásitást nyomott el.

— Adjál ennek az urnak száz fontot és kísérd öt motoresónakjához.

Az indus megragadta a rémülettel, dühtől és meglepetéstől szőhoz sem jutó embert, kivezette és egy negyedóra múlva a luxusyacht már teljes gőzzel nekivágott a végtelen tengernek.

Eppen kelt a nap.

Lilyan lassan magához tért: Kellemes bizsergést érzett a testén. Hirtelen meging nem tudta, hol van. Teljesen kinyitotta a szemét, felemelte a fejét és fölsikoltott.

Meztelenül feküdt az ágyon és az öreg asszony volt mellette. Undorral lödította el és ijedten, reszkette ásta be magat a párnák közé, nehogy valaki bejőjjön és meglássa. Rákiabált az alázatosan a lábainál kuporgó öregasszonyra:

— Hól vannak, hova tetted a ruhámat?...

Az ajtóban most megint megfordult a kulcs. Egy indus lépett be rajta és durván rivalt az asszonyra:

— Készen vagy az öltöztetéssel?...

Az öreg asszony reszkedve emelkedett fel és kezeibe vette az indiai ruhákat.

— Jőjjön kisasszony!...

Ki akarta hámozni a párnák közül, de Lilyan kétségbeesetten védekezett és az indus felé intett.

— Menjen ki, menjen ki, csak ha kimegy!...

A párnák közül kilátszó, hófehér, meztelen válai megvonaglottak, az indus mohó tekintete vadul tapadt rá. Majd előrelépett és az ágy felé jött.

— Gyerünk, egy-kettő, semmi komédia!...

Azután megragadta a vállát, a karjait, fölránította az ágyról és rászólt az asszonyra:

— Vedd a ruhákat, add föl rá!...

Egy negyedóra múlva Lilyan gyönyörű drága selymekbe volt burkolva és az indus maga előtt tolvaj az öreg asszonyt, bezárta az ajtót.

Lilyan egyedül maradt.

Csak most tért tulajdonképpen magához és eszmélt rá, mi történt és mi fog történni. Csak most jutottak ismét eszébe az öreg asszony borzasztó szavai.

Kétségbeesett zokogás sirt fel ismét a torkából, odavetette magát az ágyra, sokáig hanykóldott ott könnyek között és egyre azok a rettentő szavak csengtek a fülébe:

— Fehér rabszolgakereskedés!...

Egyre erre gondolt és eszébe jutott az a sok bozalmas, rettenetes dolog, amit erről az elmúlt időkben olvasott, az a rémes bánásmód, az a vég, ami rosszabb a halálnál is. Sokat olvasott róla és mikor olvasta akkor is megborzongott, hát még most, amikor itt volt mellette a küszöbön és elnyeléssel fenyegette ez a szörnyű rém: fehér rabszolgakereskedés!...

Már sirni, keseregni, tovább gondolkozni sem tudott, föluggott és már csak egyet gondolt, már csak egyet akart: menekülni, szabadulni, el innen, legyen bármi, de el akart menekülni, kerüljön bármibe. Inkább pusztuljon el közben, inkább jőjjön a halál, de nem ez az iszonyatos sors: eladva lenni rabszolgának, kényére-kedvére kiszolgáltatva idegen, durva, kiméltlen férfiaknak, egy olyan iszonyatos, gyalázatos életre kényszerítve, amely-nél a halál százszor, ezerszer jobb.

Az ajtóhoz osont, egy ideig hallgatózott, aztán megröbálta kinyitni. De a zár nem engedett most sem, az ajtó be volt zárva. Tanácstalanul nézett körül, hogy merről, miképpen próbálja meg a szabadulást.

A kis kerek kajütablakra esett tekintete. Az ablak nem volt nagy, de talán kifér rajta, hiszen meglehetősen karcsu volt. Odament halkán és meg-

próbált fölkapaszkodni, de túl magas volt, nem ért föl odáig. Ismét körülnézett a szobában. Egy csomó párna volt az ágyban és az egyik sarokban. Lázasan kapkodta fel őket és egymásra rakva azokat, csakhamar készen állott a lépcső a szabadulás — vagy a halál felé.

Ebben a pillanatban ismét kattogott a kulcs a zárbán. Villámgyorsan hányt szét a párnákat és visszafordult. A hatalmas indus, Sana Bitru, a rabszolgakereskedő állt a küszöbön és olyan merőn nézte, mozdulatlanul rászégezett szemekkel, hogy önkéntelenül is megremegett és lesütötte szemét. A hatalmas indus szemét mint két tüzes imboldyó golyó fényltek feléje, kezével egy korbács szíjaival játszadozott.

— Menekülni akar?...

Újabb gnyos mosoly jelent meg szája szögletében és pár lépést előre téve a kajütablakra mutatott:

— Nem ajánlanám... a tenger mély és a halál biztos lenne... ha kijutna innen, de ez nem fog megtörténni. Kérem kövessen!

Lilyan pár lépést tett előre. Egész teste remegett, ajkai megvonaglottak, szemében dühös fény ébredt és hangja remegett a méltatlankodó dübtől.

— Mit akar tenni velem? Hova visz?...

— Egyelőre Indiába.

— Indiába?...

Szeméi tágranyitak az ijedtségtől, körmei vad erővel préselődtek tenyerébe, annyira görcsösen szoritotta őket egymáshoz, hogy uralkodni tudjon magán.

— El... el akar adni?...

— Eladni — Sana Bitru változatlanul mosolygott — nem, dehogyan adom el!...

— Hát mit akar velem?...

— Királynővé akarom tenni... Kelet paradicsomának királynőjévé... Egy olyan életbe akarom vezetni, amely tele van szépséggel, varázssal és örömmel, ahol valósággá válik az ön számára mindaz, amiről valaha álmodott!...

Elhallgatott és kezeit dörszölte barátságosabb, szelidebb mosollyal nézett rá, hogy megnyugtassa.

(Folytatjuk)

LEGUJABB

Chamberlain bejelentette, hogy Anglia 24 órán belül hadat üzen Németországnak

Nem a német nép, hanem a nemzeti szociálisták ellen fognak harcolni
Megszavazták az angol általános védkötelezettségi törvényt

Londonból jelentik: Délután hat órakor feszült légkörben nyitották meg az angol alsóház ülését. Chamberlain miniszterelnök mindjárt az ülés elején elmondotta nagy beszédét, amelynek bevezetőjében közölte, hogy

a berlini angol nagykövet ma délután értesítette a német birodalmi kormányt, hogy a mennyiben a Lengyelország ellen indított támadó akciót haladéktalanul be nem szünetítik és ha az összes német csapatokat nem vonják vissza Lengyelország területéről, az angol kormány kénytelen lesz teljesíteni minden vállalt kötelezettségét és az angol nagykövet kikéri útlevelét.

A szavak ideje elmúlt és most már tettekre kerül a sor.

Hitler háborúba döntötte a világot, hogy kielégítse saját féktelen ambícióját — mondotta Chamberlain miniszterelnök —, aki ezután különböző okmányokat idézett annak bizonyítására, hogy Németország elutasította a tárgyalási javaslatokat. Augusztus 30-án az angol kormány felismerte a veszélyt, amely abban rejlett, hogy két állam mozgósított és ezért kérte mindkét félt, hogy

kötelezően ígérjék meg, miszerint nem indítanak semmiféle támadó akciót, amíg a tárgyalások folynak.

A lengyel kormány ezt a javaslatot elfogadta azonnal a feltétellel, hogy a német kormány hasonló kötelező nyilatkozatot tesz.

A német kormány részéről azonban a felhívásra semmiféle válasz nem érkezett.

Augusztus 29-én a birodalmi kormány közölte, hogy konkrét javaslatokat terjeszt elő. Amíg ezeket a javaslatokat várjuk, nagyköveteink felszólították Ribbentrop külügyminisztert, hogy hívja meg a lengyel nagykövetet megbeszélésre. A német külügyminiszter kijelentette, hogy ezt

semmi esetre sem teszi meg és hogy ilyen lépésnek lengyel részről kellene megtörténnie. Az az okmány tehát, amely a német javaslatokat tartalmazta, Berlinben már készen van és

amikor az angol nagykövet annak másolatát kérte tanulmányozás végett, kérését egyszerűen elutasították.

Az okmány tartalmáról csak a múlt éjjel, a né-

Rydz-Smigl a lengyel haderő főparancsnoka

Varsóból jelentik: Moscicky elnök péntek délután az egész ország területére kihirdette a hadiállapotot. Szeptember 1-i hatállyal pedig kinevezte Rydz Smiglyt a lengyel haderők főfelügyelőjévé, a

met rádió híradásaiból szereztünk értesüléseket. Németország eme tárgyalási módja tehát rövidlejáratú ultimátumnak látszott. A lengyel nagykövet tegnap este a tárgyalás megindulása felől érdeklődött és kérdésére azt válaszoltak, hogy a német csapatok már átlépték a lengyel határt.

Chamberlain ezután így folytatta beszédét: — Tiszta lelkiismerettel vállaljuk ezt a hadiállapotot, amelyet sokáig el akartunk kerülni és amelyet most ránk kényszerítettek. De bízunk a jövőben, a dominiumokban és az egész imperium támogatásában, valamint a világ erkölcsű jóváhívásában.

A német néppel nekünk semmiféle vitánk, legfeljebb az, hogy megengedik a nemzeti szociálista vezetők uralmát maguk felett, a kiknek sértő magatartását az elmúlt két év alatt egész Európa többször megsínylette.

Elhatároztuk, hogy ezeknek a nemzeti szociálisták módszereknek véget kell egyszer már vetnünk és hogy ennek a célnak elérésére minden áldozatot teljesen jogosult.

Az alsóház ezután törvényjavaslatot fogadott el, amelynek alapján

a katonai szolgálatot kötelezővé teszik és kiterjesztik minden 18 és 40 év közötti férfire.

Magyarország rendészeti intézkedéseket tett

Teleky Pál gróf miniszterelnök felhívása

Budapestről jelentik: Teleky Pál gróf miniszterelnök a következő felhívást tette közzé:

Magyarország népeihez! Az európai helyzet ma súlyosabbra fordult. Az államok egész sora, köztük több közismert semleges állam is különleges intézkedéseket tett az ország rendjének, termelési folytonosságának és lakossága életlehetőségének zavartalan biztosítására. A magyar kormány az adott helyzetben kénytelen hasonló intézkedéseket hozni. Ezért elrendeli a kivételes hatalom életbelépését, az egyesülési és gyülekezési jog korlátozását, a kitiltást, őrizet alá helyezést, internálást,

belföldi sajtótermékek cenzurázását és a külföldi sajtó ellenőrzését. Intézkedéseket tett a kormány egyes anyagok és készletek zár alá vételéről, az iparban, a bányászatban alkalmazottak munkaidejének korlátozásáról és a fizetés szabadság függesztéséről, valamint az árak színvonalának rögzítéséről. Elváróm Magyarország józan lakosságától, hogy általános közérdekből, valamint minden egyes polgár jól felfogott érdekéből arra törekszik, hogy a hatóságok hazafias munkáját megkönnyítse.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elveszett tárgyak, eltűnt eszmelek, fürdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés és Házasság nem közzétehető, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brațianu 3. II. kerület: Popovici trafik, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobanților 2. III. kerület: Flauder-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Küttl. — Nógrády-trafik, (Corso mellett). — Schmidt-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brațianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatás

Okleveles középiskolai tanárnő privát-órákat ad német, angol, francia, latin, görög, román és magyar nyelvből, továbbá stenografiából a 3 hazai nyelvből. III., Bulev. Carol 7. II. em. 9 ajtó. 1135

Allást keres

Étel hordást, vagy más könnyebb munkát vállal középkorú nő. Cím Freidorf XXVI. ucca 21. 1055

Alkalmazás

Retusórt felvesz Csátary III., Str. Vilhelm Mühle 12. 1296

Elsőrendű táncsoportot keres magistermetű kimondottan úriúranőket legalább 20 éveseket. Jelentkezés délután 5 órakor Victoria szálló portásánál. 1294

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle krémtejszírt, krémtejszírt és krémtejszírt, krémtejszírt és krémtejszírt. Kaputó kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Brațianu.

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Adás-vétel

Télikabát sötét színben, jó állapotban megvétellel keresetlik. Gilde II., Str. Scolii 13. Érdeklődni délelőtt 9-15 délután 4-ig. 1445

Négy hónapos pedigérs drótszörű foxterrier kutyák eladó. Peschan János Timisara III., Str. Ciprian Porumbescu 62. 1277

Lakás

Családi ház 3 szoba mellékhelyiségekkel és kerítéssel azonnalra kiadó Blaskovics telep Str. Capitan Dan. Érdeklődni V. Str. Pictorul Grigorescu 2. Két családnak is alkalmas. 1284

Bátorozott szoba folyóvízzel, fürdő szoba használatlalt az erzsébetvárosi villanegyedben kiadó. III., Str. General Mosoiu 7. 1378

Bátorozott szoba fürdőszobahasználatlalt, esetleg teljes ellátással azonnalra kiadó. IV., Str. Mircea Voda 3. 1039

Különféle

Deákot faluról teljes ellátásra vállalkozó. Gilde, II., Str. Scolii 13. 1446

1—2 úrilány teljes ellátást talál magános hölgnél. III., Str. Odobescu 40. földszint ajtó 8. 1295

Elveszett egy barna tárcsa iratokkal és egy 16 járattal, becses megtalálása szíveskedjék leadni a gyárvarosi rendőrségen. 1223

Nyomatja a „HIRLAP” tipográfia și editura S. I. n. e. Arad.